

Followed up to SDK 600/2020.

## 29.12.2011 / 1531

### Law on Public Defense and Security Procurement

See the Copyright Notice in the [Terms of Use](#).

In accordance with the decision of Parliament, the following is provided:

#### **PART I**

#### **Common provisions on principles and scope**

##### **Chapter 1**

##### **Purpose and principles**

###### **§ 1**

###### **The purpose of the law**

This Act stipulates the obligation of state and municipal authorities and other contracting entities to tender for their defense and security procurement, as well as the principles and procedures applicable to such procurement.

The aim of the law is to increase the efficiency of the use of public funds, promote high-quality procurement and ensure equal opportunities for companies and other entities to provide goods, services and construction contracts in public defense and security procurement tenders without compromising the state's essential security interests.

This Law implements Directive 2009/81 / EC of the European Parliament and of the Council on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts in the fields of defense and security and amending Directives 2004/17 / EC and 2004/18 / EC, hereinafter "*defense*" and *Security Procurement Directive*.

###### **§ 2**

###### **Principles to be followed in public defense and security procurement**

The contracting entity shall be used for the benefit of the existing conditions of competition, be treated in the procurement procedure participants equally and non-discriminatorily and shall act in a transparent manner and the requirements of proportionality, taking into account, subject to the Treaty on the Functioning of the European Union, hereinafter referred to as *FEU agreement*, the State in accordance with Article 346, paragraph 1 point b subparagraph of essential security interests otherwise.

Contracting entities shall endeavor to organize their procurement activities in such a way that procurement can be carried out as economically and systematically as possible and as comprehensively as possible, taking into account environmental considerations. In order to reduce the administrative burden of procurement, contracting entities may use framework arrangements as well as joint procurement or other opportunities for cooperation in public defense and security procurement tenders.

Where a candidate or tenderer is an entity or body owned by a contracting entity or another contracting entity, it shall be treated in the same way as other candidates or tenderers.

###### **§ 3**

###### **Definitions**

For the purposes of this Act and the provisions issued thereunder:

- 1) *procurement contract means a* written contract entered into between one or more contracting entities and one or more suppliers, the purpose of which is to carry out a works, supply goods or provide services for financial consideration;
- 2) "*works contract*" means a contract having as its object the execution, or joint design and execution, of a work or works relating to one of the activities referred to in Annex C; a works contract also means the execution in any way of a work which satisfies the requirements laid down by the contracting entity; a works contract may be an economic or technical entity made up of building, civil or civil engineering works;
- 3) *tavarahankintasopimuksella* muuta kuin rakennusurakkaa koskevaa hankintasopimusta; tavarahankintasopimuksen kohteena on tavaroiden osto, leasing, vuokraus tai osamaksulla hankkiminen ostooptioon tai ilman niitä; tavarahankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on tavarahankinnan lisäksi kokoamis- ja asennustöitä;
- 4) *palveluhankintasopimuksella* muuta kuin rakennusurakkaa tai tavarahankintaa koskevaa sopimusta, jonka kohteena on palvelujen suorittaminen; palveluhankintasopimukseksi katsotaan myös sellainen hankintasopimus, jonka kohteena on palvelujen ohella tavaroita, jos palvelujen arvo on suurempi kuin tavaroiden arvo; lisäksi palveluhankintasopimukseksi katsotaan hankintasopimus, johon palvelujen ohella sisältyy liitteessä C tarkoitettuja rakennustöitä, jos nämä ovat vain liitännäisiä hankinnan pääasialliseen kohteeseen nähden;
- 5) *subcontracting agreement* means a written contract entered into between a tenderer selected as a contractor and one or more suppliers, the purpose of which is to carry out a work, supply goods or provide services for financial consideration;
- 6) *supplier* means a natural person, a legal person or a public body or a grouping of the above-mentioned bodies which offers goods or services or construction work or works on the market;
- 7) *candidate means a* supplier who has indicated his or her willingness to participate in a restricted procedure, a negotiated procedure or a competitive negotiated procedure;
- 8) *tenderer means a* supplier who has submitted a tender;
- 9) *restricted procedure means a* procurement procedure in which the contracting entity publishes a procurement notice and in which interested suppliers may request to participate; only candidates selected by the contracting entity may submit a tender;
- 10) *negotiated procedure* means a procurement procedure in which the contracting entity publishes a procurement notice and in which interested suppliers may request to participate; the contracting entity negotiates the terms of the contract with the suppliers of its choice;
- 11) *direct procurement* means a procurement procedure in which the contracting entity, without publishing a procurement notice, selects one or more suppliers with whom the contracting entity negotiates the terms of the contract;
- 12) "*competitive negotiated procedure*" means a procurement procedure in which the contracting entity publishes a contract notice and in which all suppliers may request to participate; the contracting entity shall consult the candidates admitted to the procedure in order to find one or more solutions which meet its needs and on the basis of which the selected candidates will be invited to submit their tenders;
- 13) *framework agreement means an agreement between* one or more contracting entities and one or more suppliers, the purpose of which is to fix the terms of contracts to be awarded within a given period, such as prices and planned quantities;

14) a *classified document* means a document or information contained therein on which an entry concerning a security class has been made on the basis of law or a provision issued pursuant to law;

15) a *crisis* occurs in Finland or in another country where the events causing the damage are clearly larger in scale than the events causing damage to everyday life and where people's lives and health or a considerable amount of valuable property or maintenance necessary for the population's livelihoods are significantly endangered or limited; whereas a crisis is also considered to exist where the threat of an event giving rise to such injury is to be regarded as imminent; armed conflicts and wars are considered crises for the purposes of this law;

16) "*research and development*" means any activity consisting of basic research, applied research and experimental development, which may include equipment to demonstrate the operation of a new concept or new technology in an appropriate or typical environment;

17) *technical specification* defining the characteristics of the product, service or materials to be procured; such characteristics include, but are not limited to, quality or environmental protection, design, conformity and suitability for use, product use assessment, product safety and dimensions, sales denominations, terminology, symbols, testing and test methods, packaging labeling, labeling, instructions for use and production processes and methods; standard; Whereas, in the case of public works contracts, the characteristics to be defined by technical specifications also include rules relating to design, costing, testing and inspection, conditions for approval of the work;

18) a technical specification approved by a *standardization body* recognized for a standard for repeated or continuous use, which has been published as a standard and compliance with which is not mandatory; the standard is:

(a) *international* , in which case it is approved by the International Organization for Standardization and is generally available;

(b) *European* , approved by the European standardization body and made available to the public;

(c) *national* , in which case it shall be approved by the national standardization body and made publicly available; or

(d) the *defense sector* , where it has been approved by an international, regional or national standardization body specializing in the development of technical specifications for repeated and continuous use in the defense sector, compliance with which is not mandatory;

19) "*European technical approval*" means a favorable technical assessment of the suitability for use of a construction product by an approval body designated by a Member State of the European Union; the approval is based on the fulfillment of the essential requirements for the construction site on the basis of which the characteristics of the product have been determined and on the definition of the conditions of use;

20) "*official technical specification*" means a technical specification recognized by the Member States of the European Union and published in the Official Journal of the European Union;

21) "*technical reference*" means any technical specification, other than an official standard, drawn up by a European standardization body in accordance with procedures which take account of market needs;

22) *recognized organization* means testing or calibration laboratories and inspection and certification bodies that comply with applicable European standards; the contracting entity must also accept certificates issued by recognized bodies in other Member States of the European Union;

23) *elinkaarella* kaikkia mahdollisia peräkkäisiä tuotteen vaiheita eli tutkimusta ja kehittämistä, teollista kehittämistä, tuotantoa, korjausta, nykyaikaistamista, muuttamista, ylläpitoa, huoltoa ja huollon järjestämistä, varastointia, kuljetusta, koulutusta, testausta, poistoa ja hävittämistä;

24) yhteisellä hankintanimikkeistöllä (CPV) yhteisestä hankintasanastosta (CPV) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2195/2002 tarkoitettua viitenimikkeistöä;

25) ilmaisulla kirjallinen sanojen tai numeroiden yhdistelmää, joka voidaan lukea, tuottaa uudelleen ja sen jälkeen antaa tiedoksi; ilmaisu voi sisältää sähköisessä muodossa lähetettyjä ja tallennettuja tietoja;

Mitä tässä laissa säädetään turvallisuusluokitellusta asiakirjasta, sovelletaan myös salassa pidettävään asiakirjaan, jos tähän asiakirjaan sisältyvän salassa pidettävän tiedon oikeudeton paljastuminen tai oikeudeton käyttö voi aiheuttaa haittaa tai vahinkoa salassapitosäännöksessä tarkoitettulle edulle. (9.8.2019/911)

## 2 luku

### Soveltamisala

#### 4 §

#### Hankintayksiköt

Tässä laissa tarkoitettuja hankintayksiköitä ovat:

1) valtion, kuntien ja kuntayhtymien viranomaiset;

2) valtion liikelaitokset; (8.4.2016/245)

3) julkisoikeudelliset laitokset; *julkisoikeudellisella laitoksella* tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole teollista tai kaupallista luonnetta ja:

a) jota rahoittaa pääasiallisesti 1–3 kohdassa tarkoitettu hankintayksikkö;

b) jonka johto on 1–3 kohdassa tarkoitettun hankintayksikön valvonnan alainen; taikka

c) jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä 1–3 kohdassa tarkoitettu hankintayksikkö nimeää yli puolet; sekä

4) vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016), jäljempänä *erityisalojen hankintalaki*, 5 §:n mukaiset hankintayksiköt. (29.12.2016/1409)

#### 5 §

#### Puolustus- ja turvallisuushankinnat

Jollei EUT-sopimuksen 36, 51, 52 tai 62 artiklasta muuta johdu, tätä lakia sovelletaan 4 §:ssä tarkoitettujen hankintayksiköiden puolustus- ja turvallisuushankintoihin.

*Puolustushankintoja* ovat hankinnat, jotka koskevat:

1) puolustustarvikkeita, niiden osia tai osakokonaisuuksia;

2) rakennusurakoita, tavaroita tai palveluita, jotka liittyvät suoraan 1 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden johonkin elinkaaren vaiheeseen; taikka

3) rakennusurakoita tai palveluita, joita käytetään erityisesti sotilaallisiin tarkoituksiin.

*Turvallisuushankintoja* ovat hankinnat, jotka koskevat:

1) tavaroita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi turvallisuustarkoituksiin ja joiden hankinnan toteuttamiseksi annetaan, laaditaan tai muutoin käsitellään turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja, sekä näiden tavaroiden osia tai osakokonaisuuksia;

2) rakennusurakoita, tavaroita tai palveluita, jotka liittyvät suoraan 1 kohdassa tarkoitettujen tavaroiden johonkin elinkaaren vaiheeseen; taikka

3) rakennusurakoita tai palveluita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi turvallisuustarkoituksiin ja joiden hankinnan toteuttamiseksi annetaan, laaditaan tai muutoin käsitellään turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja.

Puolustustarvikkeella tarkoitetaan tavaraa, joka on erityisesti suunniteltu tai sovitettu sotilaallisiin tarkoituksiin ja tarkoitettu käytettäväksi aseena, ammuksena tai puolustusmateriaalina.

## 6 §

### **Useita toimintoja koskevat hankintasopimukset ja hankintalain soveltaminen**

Jos rakennusurakan, tavarain tai palvelun hankinta kuuluu osittain tämän lain soveltamisalaan ja osittain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016), jäljempänä *hankintalaki*, tai erityisalojen hankintalain soveltamisalaan, eikä hankintaa voida tehdä kuin yhdellä ainoalla sopimuksella, hankinta on tehtävä tämän lain mukaisesti. (29.12.2016/1409).

Jos rakennusurakan, tavarain tai palvelun hankinta kuuluu tämän lain soveltamisalaan vain osittain, mutta johon ei lainkaan sovellettaisi hankintalakia tai erityisalojen hankintalakia, eikä hankintaa voida tehdä kuin yhdellä ainoalla sopimuksella, ei hankintaan sovelleta myöskään tätä lakia lukuun ottamatta tämän lain 85 §:ssä säädettyä hankintaaikaisua ja 104 §:n 2 momentissa säädettyä valituskieltoa.

The procurement may not be carried out as a single contract in order to avoid the application of the provisions of this Act, the Procurement Act or the Special Sectors Procurement Act.

The contracting entity may decide to apply the Procurement Act instead of this Act to the procurement of goods, services or works covered by this Act. The Procurement Act then applies to the procurement in its entirety; however, section 77 (3) of this Act applies to the notification of a decision made by the contracting entity.

## § 7

### **General exceptions to the scope of the law**

This Act does not apply, with the exception of the acquisition adjustment provided for in section 85 and the prohibition of appeal provided for in section 104 (2):

1) defense and security procurement, which must be kept secret or where the application of this Act would oblige the contracting entity to provide information the disclosure of which is contrary to the essential security interests of the state;

2) defense and security procurement between authorities;

3) defense and security procurement, concerning:

a) special rules of procedure in accordance with an international agreement or arrangement between Finland and at least one country outside the European Economic Area;

(b) specific rules of procedure under an international force deployment agreement or arrangement;

(c) the special rules of procedure of an international organization when the international organization procures for its own purposes; or

(d) the specific rules of procedure of the international organization where the contracting entity is required to procure in accordance with them;

4) defense and security procurement related to a joint research and development project of a new product of at least two European Economic Area countries, and not procurement performed at later stages of the life cycle of

this product;

5) procurement, which is carried out when sending troops outside the European Economic Area, when the procurement has to be made with a supplier operating in that territory due to operational needs.

This Act also does not apply to defense and security procurement:

1) made by the contracting entity referred to in section 4 (1) (4), when the value of the procurement does not exceed the EU threshold pursuant to section 12;

2) which is performed for the performance of an activity for which it has been confirmed by a decision of the European Commission in accordance with section 10 of the Special Procurement Act that the activity is directly open to competition in a market to which access is not restricted. (29.12.2016 / 1409)

If only the Member States of the European Union participate in a research and development project pursuant to subsection 1 (4) above, the research and development project must be notified to the European Commission. The notification shall be made at the start of the research and development project and shall include information on the cost-sharing agreement between the parties to the project, the share of research and development costs in total project costs and, if procurement is planned from Member States.

## **§ 8**

### **Specific exceptions to the scope of the law**

This Act does not apply, with the exception of the procurement adjustment provided for in section 85 and the prohibition on appeal provided for in section 104 (2), to defense and security procurement related to intelligence activities.

This Act shall also not apply, with the exception of the procurement adjustment provided for in section 85 and the prohibition on appeal provided for in section 104 (2), to defense and security procurement concerning:

1) the acquisition or rental, by whatever financial means, of land, existing buildings or other immovable property or concerning rights thereon;

2) arbitration and conciliation services;

3) financial services, except insurance services;

4) employment contracts;

5) tutkimus- ja kehittämisspalveluja, paitsi jos niistä saatava hyöty koituu yksinomaan hankintayksikölle sen toiminnassa käytettäväksi ja hankintayksikkö korvaa tutkimus- ja kehittämisspalvelun kokonaan.

## **9 §**

### **Hankinnat hankintayksikön sidosyksiköltä**

Tätä lakia ei sovelleta puolustus- ja turvallisuushankintoihin, jotka hankintayksikkö tekee siitä muodollisesti erilliseltä ja päätöksenteon kannalta itsenäiseltä yksiköltä, jos hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa valvoo yksikköä samalla tavoin kuin se valvoo omia toimipaikkojaan ja jos yksikkö harjoittaa pääosaa toiminnastaan niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on.

## **10 §**

### **Hankinnat yhteishankintayksiköltä**

Hankintayksikön, joka hankkii tämän lain soveltamisalaan kuuluvia tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita käyttäen yhteishankintayksikköä, katsotaan noudattaneen tätä lakia, jos yhteishankintayksikkö on noudattanut sitä.

Yhteishankintayksiköllä tarkoitetaan hankintayksikköä tai eurooppalaista julkista elintä, joka hankkii hankintayksiköille tavaroita tai palveluja taikka tekee näille tavaroita, palveluja tai rakennusurakoita koskevia hankintasopimuksia tai puitejärjestelyjä.

## **11 §**

### **Hankintojen varaaminen työkeskuksille**

Hankintayksikkö voi rajoittaa tarjouskilpailuun osallistumisen työkeskuksille tai vastaaville yksiköille taikka varata hankinnan toteuttamisen tapahtuvaksi työohjelmien yhteydessä, jos asianomaisten työntekijöiden enemmistö on vammaisia, jotka eivät vammansa luonteen tai vakavuuden vuoksi voi harjoittaa ammattitoimintaa tavanomaisissa olosuhteissa. Hankintailmoituksessa on ilmoitettava sopimuksen olevan varattu työkeskuksille tai työohjelmien yhteydessä toteutettavaksi.

## **3 luku**

### **Kynnysarvot ja hankintalajeihin liittyvät soveltamissäännökset**

## **12 §**

### **EU-kynnysarvot**

EU-kynnysarvot, jotka perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2004/17/EY, 2004/18/EY ja 2009/81/EY muuttamisesta hankintasopimusten tekomenettelyihin sovellettavien kynnysarvojen osalta annettuun komission asetukseen (EU) N:o 1251/2011, ovat:

- 1) EUR 400,000 for supplies and services; mixed
- 2) EUR 5,000,000 for construction contracts.

The European Commission shall review the thresholds by regulation every two years in accordance with the procedure laid down in Article 68 of the Defense and Security Procurement Directive and shall publish the revised thresholds in the Official Journal of the European Union. The Ministry of Employment and the Economy must immediately announce changes in the EU thresholds in the Official Gazette in accordance with the amendments made by the European Commission.

## **§ 13**

### **National thresholds**

This Act does not apply, with the exception of the procurement adjustment provided for in section 85 and the prohibition on appeal provided for in section 104 (2), to the following defense and security procurement:

- 1) the procurement of goods and services, the estimated value of which, excluding VAT, is less than EUR 100,000;
- 2) for a construction contract the estimated value of which, net of VAT, is less than EUR 500,000.

## **§ 14**

### **Provisions applicable to supplies, services and works**

With the exception of Part III, this Act applies to the procurement of goods exceeding the EU threshold referred to in section 12 (1), to a construction contract and to the procurement of services in Annex A. The law also applies to the procurement of Annex A services together with Annex B services if the value of Annex A services is greater than the value of Annex B services and the total value of the procurement exceeds the EU threshold.

Part II does not apply to the supply of goods, works and services in Annex A that fall below the EU threshold referred to in section 12 (1) but exceed the national threshold referred to in section 13.

Part II does not apply to the procurement of services in Annex B. However, the provisions of Article 28, technical specifications in Article 37, environmental specifications in Article 38 and evidence submitted by the

tenderer shall apply to the procurement of Annex B services exceeding the EU threshold referred to in section 12 (1). In section 44.

## **§ 15**

### **Provisions applicable to certain other contracts**

Part II shall not apply to contracts which fulfill the conditions laid down in Article 346 (1) (b) of the TFEU and whose value exceeds the national threshold laid down in Article 13.

Where a contract for works, supplies or services falls within the scope of this Act but at the same time only part of the contract fulfills the conditions of Article 346 (1) (b) TEU and the contract can only be awarded under a single contract, Part II shall not apply.

## **Chapter 4**

### **Calculation of the estimated value of the acquisition**

#### **§ 16**

##### **Calculation of the estimated value of the acquisition**

The estimated value of the acquisition must be calculated on the basis of the maximum total compensation payable, exclusive of VAT. The calculation of the value must also take into account possible alternative methods of carrying out the acquisition and the option and extension terms included in the procurement contract.

In calculating the estimated value of a works contract, account shall be taken of the value of the works and of the estimated total value of the supplies required for the execution of the works which the contracting entity makes available to the contractor.

If the contract is awarded at the same time as separate lots, the estimated total value of all the corresponding lots must be taken into account when calculating the estimated value of the contract. If the aggregate value of the lots is at least equal to the EU threshold referred to in Article 12 or the national threshold referred to in Article 13, the procurement of each lot shall comply with the provisions on procurement above that threshold as set out in Chapter 3.

Parts included in supplies and services with an estimated value of less than EUR 80,000 and parts included in works with an estimated value of at least EUR 1 million shall not be subject to this Act if the total value of such parts does not exceed 20% of the total value of all parts. However, if the estimated value of the part of the works contract exceeds the national threshold provided for in section 13, the contracting entity shall comply with the provisions of this Act as provided in section 14 (2).

The estimated value shall apply when the contracting entity submits the contract notice for publication or otherwise initiates the procurement procedure.

#### **§ 17**

##### **Calculation of the estimated value of certain service contracts**

The estimated value of the acquisition shall be calculated on the basis of:

- 1) insurance premiums and other indemnities payable in the insurance service;
- 2) fees, commissions and other compensation payable in the procurement of design services.

#### **§ 18**

##### **Calculation of the estimated value for the contract period**

If the subject of the supply contract is a lease, rental or hire purchase, the following shall be used as the basis for calculating the estimated value of the contract:

- 1) the estimated total value of a fixed-term contract valid for a maximum of 12 months or the total residual value of a fixed-term contract valid for more than 12 months, including the estimated residual value; or
- 2) the estimated monthly value of a contract valid for an indefinite or indefinite period multiplied by 48.

The following shall be used as a basis for calculating the estimated value of contracts for the supply of goods or services which are regularly or periodically renewed:

- 1) changes in quantities or values during the last 12 months or during the 12 months following the total value of similar purchases made in succession during the last financial year; or
- 2) the estimated total value of purchases made during the 12 months following the first delivery or, in the case of a contract valid for more than 12 months, during the following financial year.

In the case of service contracts which do not indicate a total price, the following shall be used as the basis for calculating the estimated value:

- 1) in fixed-term contracts valid for a maximum of 48 months, the estimated total value during their term; or
- 2) in the case of contracts valid until further notice or valid for more than 48 months, the monthly value multiplied by 48.

In the framework agreement, the estimated total value of all contracts planned for the duration of the framework agreement must be used to calculate the estimated value of the procurement.

## **§ 19**

### **Prohibition on splitting or combining procurement artificially**

The acquisition may not be divided into lots, divided or calculated by exceptional methods in order to avoid the application of the provisions of this Act. Nor may the supply of goods or services be linked to a works contract or otherwise be combined artificially in order to avoid the application of the provisions of this Act.

## **PART II**

### **Provisions for supplies above the EU threshold, priority service contracts in accordance with Annex A and works contracts**

#### **Chapter 5**

#### **Procurement procedures**

### **§ 20**

#### **Choice of procurement procedure**

The tendering procedures used in procurement are defined in section 3, paragraphs 9–13. Procurement shall be based primarily on the restricted or negotiated procedure. Direct procurement, competitive negotiation and framework agreements may be used under the conditions provided for in sections 22 to 27.

In restricted procedures, negotiated procedures and competitive procedures, the contracting entity may limit in advance the number of candidates who will be invited to tender. The minimum number of candidates to be invited to the procedure and, where appropriate, the maximum number of candidates must be stated in the contract notice. Successful candidates shall be selected on the basis of the minimum suitability of the candidates set out in the contract notice, as well as objective and non-discriminatory criteria.

Candidates must be invited to tender in sufficient quantity for the size and quality of the procurement to ensure effective competition. At least three candidates shall be invited to tender in a restricted procedure, a negotiated procedure and a competitive dialogue procedure, unless there are fewer suitable candidates.

At least the number of candidates fixed in advance by the contracting entity must be invited to tender. If there are fewer suitable candidates, the contracting entity may continue the procurement procedure by inviting suitable

candidates to submit a tender or to enter into negotiations. Only candidates who meet the minimum conditions and who have applied to participate may be admitted to the competition.

If the contracting entity considers that there are not enough suitable candidates to ensure effective competition, it may re-publish the original contract notice and set a new deadline for the submission of requests to participate. Candidates invited to tender must be selected on the basis of the original and the new contract notice. The publication of a new procurement notice does not limit the possibility for the contracting entity to suspend the procurement procedure in accordance with the provisions of section 75.

## **§ 21**

### **Conduct of the conciliation procedure**

The contracting entity shall consult the tenderers in order to adapt the tenders to the requirements set out in the contract notice or the invitation to tender. The purpose of the negotiations is to select the best offer in accordance with section 57.

Negotiations may take place in stages, limiting the number of tenders to be negotiated during the negotiations by applying tender benchmarks. It is a condition that the gradual nature of the negotiations and the criteria to be followed in the negotiations are stated in the contract notice or the invitation to tender.

In the final stage of the negotiated procedure, in order to ensure effective competition, there must be a sufficient number of tenderers if there are sufficient eligible tenderers or tenders.

The contracting entity must treat candidates and tenderers equally in the negotiations. The contracting entity may not provide information in a way that jeopardizes the equal treatment of tenderers.

## **§ 22**

### **Direct Acquisition**

The contracting entity may choose direct procurement if:

- 1) no requests to participate or tenders or no suitable tenders have been received in a restricted procedure, a negotiated procedure or a competitive negotiated procedure and the original terms of the invitation to tender are not substantially altered;
- 2) tenders have been received in a restricted procedure, a negotiated procedure or a competitive negotiated procedure which do not correspond in substance to the invitation to tender, or if the tenders cannot be accepted pursuant to sections 39, 41–43, 46–56, 60 and 62; it is also a condition that the terms of the invitation to tender are not substantially altered and that all tenderers who meet the minimum requirements set out in accordance with Articles 46 to 54 and who have submitted a tender in accordance with the formal requirements of the tendering procedure be included in the direct award;
- 3) for technical or exclusivity reasons, only a certain supplier may carry out the procurement;
- 4) due to the urgency of the crisis, it is not possible to comply with the time limits for the restricted procedure or the negotiated procedure or the accelerated procedure provided for in section 30;
- 5) the conclusion of the contract is absolutely necessary and the time limits laid down cannot be complied with because of extreme urgency brought about by unforeseeable circumstances beyond the control of the contracting entity;
- 6) it concerns the procurement of air and maritime transport services for the armed forces or security forces transferred or to be transferred abroad and the services may be obtained only from suppliers whose tenders are valid only for such a short period that it is not possible to comply with the prescribed deadlines;

7) hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole massatuotanto tavarain valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi;

8) kyseessä on muu kuin 8 §:ssä tarkoitettu tutkimus- ja kehittämispalvelu;

9) hankinta koskee raaka-ainemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita; taikka

10) tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesänhoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena.

## **23 §**

### **Suorahankinta lisätilauksissa**

Hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä tavarahankinta on lisätilaus, jonka tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen. Edellytyksenä on, että toimittajan vaihtaminen johtaisi teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisen materiaalin hankkimiseen, mikä aiheuttaisi yhteensopimattomuutta tai suhteettoman suuria teknisiä vaikeuksia käytössä ja kunnossapidossa. Tällaisten sopimusten ja uudistettavien sopimusten voimassaoloaika saa olla enintään viisi vuotta, ellei toimitettujen tavaroiden, laitteistojen tai järjestelmien odotettu elinkaari ja toimittajan vaihtumisesta aiheutuvat tekniset ongelmat poikkeuksellisesti edellytä pidempää voimassaoloaikaa.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun kyseessä on alkuperäiseen hankintasopimukseen sisällymättömän lisäpalvelu tai lisäurakka, joka hankitaan alkuperäiseltä toimittajalta ja joka on ennalta arvaamattomista syistä osoittautunut välttämättömäksi palvelun tai urakan toteuttamiselle sellaisena kuin se on alun perin määritelty. Edellytyksenä on, että lisäpalvelua tai lisäurakkaa ei voida teknisesti tai taloudellisesti erottaa alkuperäisestä sopimuksesta aiheuttamatta hankintayksikölle huomattavaa haittaa tai, vaikka lisäpalvelu tai lisäurakka voitaisiinkin erottaa alkuperäisen sopimuksen toteuttamisesta, se on ehdottoman välttämättömän alkuperäisen sopimuksen loppuunsaattamiseksi. Lisäksi edellytyksenä on, että lisäpalvelujen tai lisäurakoiden kokonaisarvo on enintään 50 prosenttia alkuperäisen hankinnan arvosta.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan, kun kyseessä on alkuperäisen toimittajan kanssa tehtävä uusi rakennusurakkasopimus tai palveluhankinta, joka vastaa aikaisemmin rajoitettua menettelyä käyttäen tehtyä rakennusurakkaa tai palveluhankintaa. Edellytyksenä on, että alkuperäistä hankintaa koskevassa hankintailmoituksessa on mainittu mahdollisesta myöhemmästä suorahankinnasta ja että lisäpalvelun tai uuden rakennusurakan ennakoitu arvo on otettu huomioon laskettaessa alkuperäisen sopimuksen kokonaisarvoa. Suorahankinta voidaan tehdä enintään viiden vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen tekemisestä, ellei toimitettujen tavaroiden, laitteistojen tai järjestelmien odotettu elinkaari ja toimittajan vaihtumisesta aiheutuvat tekniset ongelmat poikkeuksellisesti edellytä pidempää voimassaoloaikaa.

## **24 §**

### **Kilpailullinen neuvottelumenettely**

Hankintayksikkö voi käyttää kilpailullista neuvottelumenettelyä erityisen monimutkaisessa hankinnassa, jossa:

1) hankintayksikkö ei pysty objektiivisesti ennakolta määrittelemään hankinnan oikeudellisia tai taloudellisia ehtoja taikka teknisiä keinoja tarpeidensa tai tavoitteidensa toteuttamiseksi 37 §:n 2 momentin 2–4 kohdan mukaisesti; sekä

2) tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus.

Hankintayksikön on kohdeltava ehdokkaita ja tarjoajia menettelyssä tasapuolisesti. Hankintayksikkö ei saa antaa tietoja tavalla, joka vaarantaa tarjouskilpailuun osallistuvien tasapuolisen kohtelun.

Hankintayksikkö ei saa paljastaa tarjouskilpailun aikana muille tarjoajille toisen tarjoajan ehdottamia ratkaisuja tai neuvotteluissa annettuja luottamuksellisia tietoja ilman ehdokkaan tai tarjoajan suostumusta.

Hankintayksikkö voi maksaa kilpailulliseen neuvottelumenettelyyn osallistuville raha- tai muita palkkioita taikka antaa palkintoja.

## 25 §

### **Kilpailullisen neuvottelumenettelyn kulku**

Hankintayksikön on määriteltävä hankintailmoituksessa hankintaa koskevat tarpeensa ja vaatimuksensa. Hankintayksikkö voi laatia lisäksi hankinnan tavoitteita ja sisältöä tarkentavan hankekuvauksen.

Hankintayksikkö aloittaa 46–54 §:n mukaisesti valittujen ehdokkaiden kanssa neuvottelun, jonka tarkoituksena on määritellä hankinnan toteuttamista koskeva yksi tai useampi ratkaisuvaihtoehto. Hankintayksikkö voi neuvotella ehdokkaiden kanssa kaikista hankintasopimukseen liittyvistä näkökohdista.

Neuvottelut voivat tapahtua vaiheittain siten, että neuvotteluissa mukana olevien ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelujen aikana soveltamalla tarjouksen vertailuperusteita. Neuvottelujen vaihteellisuudesta ja noudatettavista perusteista on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa.

Hankintayksikön on päätettävä neuvottelut, kun se on valinnut ne ratkaisuvaihtoehdot, joilla hankinta voidaan toteuttaa. Neuvottelujen päättymisestä on ilmoitettava osallistujille.

Hankintayksikön on pyydettävä ehdokkailta neuvotteluissa esitettyihin ja määritettyihin ratkaisuihin perustuvat lopulliset tarjoukset. Tarjouksen on oltava tarjouspyynnössä esitettyjen hankkeen kohteen edellyttämien vaatimusten mukainen. Tarjouksia on pyydettävä todellisen kilpailun varmistamiseksi riittävältä määrältä ehdokkaita, jos vaatimukset täyttäviä ehdokkaita tai ratkaisuja on riittävästi.

Tarjouksen valinnassa on sovellettava hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa ilmoitettuja vertailuperusteita. Vertailuperusteiden asettamisesta sekä tarjouksen valinnasta säädetään 57 §:ssä.

Lopullisia tarjouksia voidaan hankintayksikön pyynnöstä täsmentää ja selkeyttää, jos se ei johda tarjousten tai tarjouspyynnön olennaisten tekijöiden muuttumiseen syrjivällä tai kilpailua vääristävällä tavalla. Samoin edellytyksin myös tarjouskilpailun voittanutta tarjousta voidaan täsmentää tai selkeyttää taikka vahvistaa siinä olevia sitoumuksia.

## 26 §

### **Puitejärjestely**

Hankintayksikön on valittava toimittajat puitejärjestelyyn rajoitetulla menettelyllä tai neuvottelumenettelyllä. Hankintayksikkö voi valita puitejärjestelyn toimittajat tekemällä 22 §:ssä säädetyin edellytyksin suoraan hankinnan. Puitejärjestelyyn otettavien toimittajien valinnassa on noudatettava, mitä 8 luvussa säädetään. Usean toimittajan kanssa tehtävään puitejärjestelyyn on valittava vähintään kolme toimittajaa, jollei kelpoisuusehdot täyttäviä tarjoajia ja hyväksyttäviä tarjouksia ole vähemmän.

Puitejärjestelyyn perustuvat hankintasopimukset on tehtävä puitejärjestelyn alkuperäisten osapuolten kesken. Puitejärjestelyn ehtoihin ei saa tehdä huomattavia muutoksia sen voimassaoloaikana. Puitejärjestelyä ei saa käyttää kilpailua vääristävällä, rajoittavalla tai estävällä tavalla.

Puitejärjestely voi olla voimassa enintään seitsemän vuotta. Puitejärjestely voi olla poikkeuksellisesti kestoltaan pidempi, jos toimitettujen tavaroiden, laitteistojen tai järjestelmien odotettu elinkaari ja tekniset ongelmat, joita toimittajan vaihtumisesta saattaa aiheutua, sitä edellyttävät.

## 27 §

### **Puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat**

Jos hankintayksikkö on tehnyt puitejärjestelyn yhden toimittajan kanssa, siihen perustuvat hankinnat on tehtävä puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Hankintayksikkö voi pyytää toimittajaa tarvittaessa täsmentämään tai täydentämään kirjallisesti tarjoustaan.

Jos hankintayksikkö on tehnyt puitejärjestelyn usean toimittajan kanssa, puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat on tehtävä joko puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti ilman kilpailuttamista tai, jos kaikkia ehtoja ei ole järjestelyssä vahvistettu, kilpailuttamalla puitejärjestelyyn otetut toimittajat puitejärjestelyn ja tarvittaessa tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti. Tarpeen vaatiessa puitejärjestelyn ehtoja voidaan täsmentää tai selkeyttää.

Hankintayksikön on puitejärjestelyyn perustuvien hankintojen kilpailuttamisessa pyydettävä kirjallinen tarjous niiltä puitejärjestelyyn otetuilta toimittajilta, joilla on edellytykset hankinnan toteuttamiseen. Hankintayksikön on määrättävä tarjousaika, jonka on oltava riittävä ottaen huomioon hankinnan laatu, tarjousten tekemisen edellyttämä aika ja muut vastaavat seikat. Tarjousten sisältö on pidettävä luottamuksellisena tarjouskilpailun päättymiseen saakka. Hankintayksikön on valittava paras tarjous noudattaen tarjouspyynnössä esitettyä tarjouksen valintaperustetta ja vertailuperusteita.

## **6 luku**

### **Velvollisuus ilmoittaa hankinnoista ja määräajat**

#### **28 §**

##### **Ilmoitusvelvollisuus**

Hankintayksikön on toimitettava julkaistavaksi hankintailmoitus rajoitetulla menettelyllä, neuvottelumenettelyllä tai kilpailullisella neuvottelumenettelyllä toteutettavasta 12 §:n 1 momentin mukaisen EU-kynnysarvon ylittävästä tavarahankinnasta, liitteen A mukaisesta palveluhankinnasta, rakennusurakasta ja puitejärjestelystä. Hankintailmoituksen tulee sisältää osallistumishakemuksen tekemiseksi riittävät tiedot hankinnasta.

Hankintayksikön, joka on tehnyt 12 §:n 1 momentin mukaisen EU-kynnysarvon ylittävää tavarahankintaa, liitteen A mukaista palveluhankintaa tai rakennusurakkaa koskevan hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn, on toimitettava julkaistavaksi jälki-ilmoitus hankintamenettelyn tuloksesta 48 päivän kuluessa hankintasopimuksen tai puitejärjestelyn tekemisestä. Hankintayksikön tulee myös toimittaa julkaistavaksi jälki-ilmoitus 12 §:n 1 momentin mukaisen EU-kynnysarvon ylittävistä liitteen B mukaisista toissijaisista palveluhankinnoista ja 75 §:n mukaisesta hankinnan keskeyttämisestä. Hankinnan keskeyttämistä koskevasta jälki-ilmoituksesta tulee käydä ilmi keskeyttämisen perusteet. Liitteen B mukaisia toissijaisia palveluhankintoja koskevassa jälki-ilmoituksessa on mainittava, saako ilmoituksen julkaista. Jälki-ilmoitusvelvoite ei koske puitejärjestelyn perusteella tehtäviä yksittäisiä hankintasopimuksia eikä suorahankintoja.

Hankintayksikkö ei saa ilmoittaa jälki-ilmoituksessa tietoja, joiden julkaiseminen on vastoin yleisen edun, ja erityisesti valtion turvallisuusetujen, suojaamiseksi annettuja säännöksiä taikka joiden ilmaiseminen vaarantaa lailla suojattujen liikesalaisuuksien säilymistä taikka haittaa tarjoajien välistä kaupallista ja tervettä kilpailua.

Jos hankintayksikkö aikoo käyttää hyväkseen mahdollisuutta lyhentää säädettyjä tarjousaikoja 31 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti, hankintayksikön on toimitettava julkaistavaksi ennakoilmoitus. Ennakoilmoituksessa on annettava ennakoilmoituksen tekohetkellä hankintayksikön tiedossa olevat puolustus- ja turvallisuushankintaa koskevat tiedot, jotka vastaavat rajoitetun menettelyn hankintailmoituksen tietoja.

Hankintayksikkö voi toimittaa julkaistavaksi myös suorahankintaa koskevan ilmoituksen.

Hankintaa koskevia ilmoituksia ei ole oikeus julkaista muualla ennen niiden lähettämistä Euroopan unionin virallisten julkaisujen toimistoon eikä muualla julkaistuun ilmoitukseen saa sisältyä sellaisia tietoja, joita ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Muualla julkaistavassa ilmoituksessa on mainittava päivä, jona hankintailmoitus on lähetetty julkaistavaksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ilmoitusvelvoitteista, ilmoitusten lähettämisestä ja lähettämisessä käytettävistä viestintävälineistä, ilmoitusten sisällöstä, julkaisemisesta ja muista ilmoitusvelvollisuuteen liittyvistä seikoista.

### **29 §**

#### **Vähimmäismääräajat ja määräaikojen laskeminen**

Hankintamenettelyn määräaikoja asetettaessa on otettava huomioon hankinnan laatu ja monitahoisuus sekä tarjousten laatimisen ja toimittamisen vaatima aika. Määräajat lasketaan sitä päivää seuraavasta päivästä, jona hankintailmoitus on lähetetty julkaistavaksi. Rajoitetussa menettelyssä tarjousaika lasketaan tarjouspyynnön lähettämispäivästä.

Rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä osallistumishakemuksen jättämiselle on varattava vähintään 37 päivää.

Rajoitetussa menettelyssä tarjousajan on oltava vähintään 40 päivää. Neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tarjousajan on oltava kohtuullinen ottaen huomioon hankinnan laatu, laajuus ja muut siihen liittyvät seikat.

### **30 §**

#### **Nopeutettu menettely**

Edellä 29 §:ssä säädettyjä määräaikoja voidaan lyhentää, jos määräaikojen noudattaminen rajoitetussa menettelyssä tai neuvottelumenettelyssä on kiireen vuoksi mahdotonta. Osallistumishakemuksen jättämiselle on kuitenkin varattava vähintään 15 päivää, jollei hankintailmoitusta lähetetä sähköisesti, jolloin osallistumishakemusten jättämiselle on varattava vähintään 10 päivää. Tarjousajan on oltava rajoitetussa menettelyssä vähintään 10 päivää.

### **31 §**

#### **Määräaikojen lyhentäminen**

Osallistumishakemusten jättämiselle tarkoitettua määräaikaa voidaan lyhentää rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä seitsemällä päivällä, jos hankintailmoitukset toimitetaan julkaistaviksi sähköisesti.

Tarjousaikaa voidaan lyhentää rajoitetussa menettelyssä vähintään 22 päivään, jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi ennakoilmoituksen vähintään 52 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen julkaistavaksi toimittamista.

Tarjousaikaa voidaan lyhentää lisäksi viidellä päivällä rajoitetussa menettelyssä, jos hankintayksikkö asettaa tarjousasiakirjat kokonaisuudessaan hankintailmoituksen julkaisupäivänä sähköisesti saataville sekä mainitsee hankintailmoituksessa Internet-osoitteen, jossa asiakirjat ovat saatavilla.

### **32 §**

#### **Määräaikojen pidentäminen**

The tendering period must be extended so that tenderers have access to the information needed to draw up tenders if the tender dossier or additional information requested in good time has not been submitted within the time limits laid down or if tenders require an on-the-spot visit or on-the-spot inspection of tender documents.

## **Chapter 7**

### **Invitation to tender and definition of the subject of the procurement**

#### **§ 33**

##### **Offer request**

The invitation to tender shall be made in writing and shall be in such a way as to enable tenders to be submitted on an equal scale and in a comparable manner. In the invitation to tender or the contract notice, suppliers are

requested to submit their tenders in writing and by the deadline.

If the content of the invitation to tender and the contract notice differs, the one stated in the contract notice shall be followed.

The contracting entity may charge a reasonable fee for the tender documents to cover the costs of their specific scope, materials or similar.

### **§ 34**

#### **Content of the invitation to tender**

The invitation to tender or, where applicable, the contract notice shall contain:

- 1) the definition of the subject of the procurement in accordance with the provisions on the presentation of technical specifications and requirements in sections 37 and 38, as well as other quality requirements related to the subject of the procurement;
- 2) a reference to the published contract notice;
- 3) deadline for submission of tenders;
- 4) the address to which tenders must be submitted;
- 5) the language or languages in which tenders must be drawn up;
- 6) the requirements concerning the economic and financial standing, technical performance and professional qualifications of the candidates or tenderers, as well as other requirements, as well as a list of documents which the candidate or tenderer must submit for this purpose;
- 7) requirements concerning subcontracts, information security and security of supply;
- 8) the tender selection criterion and, when using the overall economic advantage as the selection criterion, the tender benchmarks and their relative weighting or reasonable range or, in exceptional cases, the order of importance of the benchmarks; mixed
- 9) the period of validity of the tenders.

The invitation to tender or the contract notice must also contain any other information which is essential for the procurement procedure and the submission of tenders.

### **§ 35**

#### **Sending or making available a call for tenders to candidates and tenderers**

In restricted procedures, negotiated procedures and competitive procedures, invitations to tender shall be sent only to those candidates who have been selected by the contracting entity for the tendering procedure. The invitation to tender must be sent to all candidates at the same time.

The contracting entity shall provide the additional information relating to the invitation to tender under the accelerated procedure, the restricted procedure and the negotiated procedure at least four days before the end of the tendering period, provided that the additional information is requested in good time.

### **§ 36**

#### **Invitation to negotiate**

Neuvottelumenettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä ehdokkaille esitettävässä neuvottelukutsussa on oltava tarjouspyyntö tai mahdollinen hankekuvaus taikka ilmoitus siitä, mistä mainitut asiakirjat ovat

saatavissa, määräaika asiakirjojen pyytämiseksi sekä tieto asiakirjoista mahdollisesti perittävän maksun suuruudesta ja maksutavasta.

Neuvottelukutsussa on oltava 34 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot. Kilpailullista neuvottelumenettelyä koskevassa neuvottelukutsussa ei kuitenkaan tarvitse ilmoittaa tarjousaikaa, mutta siinä on ilmoitettava tieto neuvotteluvaiheen alkupäivästä, osoitteesta, jossa neuvottelut tullaan käymään, sekä neuvotteluissa käytettävästä kielestä.

### **37 §**

#### **Hankinnan tekninen määrittely**

Hankinnan sisältöä kuvaavat tekniset eritelmät on esitettävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Teknisten eritelmien on mahdollistettava tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun. Tekniset eritelmät eivät saa perusteettomasti rajoittaa kilpailua julkisissa puolustus- ja turvallisuushankinnoissa.

Tekniset eritelmät on laadittava:

1) viittaamalla etusijajärjestyksessä seuraaviin määrittelyihin, jolloin viittaukseen on lisättävä ilmaisu "tai vastaava":

a) muun kuin puolustusalan suomalainen tai muu kansallinen standardi, jolla saatetaan voimaan eurooppalainen standardi;

b) eurooppalainen tekninen hyväksyntä;

c) muun kuin puolustusalan yhteinen tekninen eritelmä;

d) muu kuin puolustusalan kansallinen standardi, jolla saatetaan voimaan kansainvälinen standardi;

e) muun kuin puolustusalan muu kansainvälinen standardi;

f) muun eurooppalaisten standardointielinten laatima tekninen viittausjärjestelmä, tai jos niitä ei ole muuhun kuin kansalliseen puolustusalan standardiin, kansalliseen tekniseen hyväksyntään tai kansalliseen suunnitteluun, laskentaan ja rakennusurakan toteuttamiseen sekä tuotteiden tuottamiseen liittyvä tekninen eritelmä;

g) muun kuin puolustusalan tekninen eritelmä, joka on lähtöisin toimialalta ja joka on laajalti hyväksytty; tai

h) kansallinen puolustusstandardi ja puolustusmateriaalieritelmä, joka on kyseisen standardin kaltainen;

2) sellaisten suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten perusteella, jotka ovat riittävän täsmällisiä hankinnan kohteen määrittämiseen ja tarjouksen valintaan;

3) viittaamalla hankinnan kohteen tiettyjen ominaisuuksien osalta 1 kohdan mukaisesti teknisiin määrittelyihin ja tiettyjen ominaisuuksien osalta 2 kohdan mukaisesti vaatimuksiin; taikka

4) suorituskykyä koskevien tai toiminnallisten vaatimusten perusteella viittaamalla 1 kohdan mukaisesti teknisiin määrittelyihin olettaen niiden olevan suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten mukaisia.

Edellä 2 momentissa säädetystä riippumatta tekniset eritelmät voidaan laatia siten, että niissä otetaan huomioon pakolliset, esimerkiksi tuoteturvallisuuteen liittyvät kansalliset tekniset säännökset tai tekniset vaatimukset, jotka valtion on täytettävä kansainvälisten standardointisopimusten nojalla.

Teknisissä eritelmissä ei saa mainita tiettyä valmistajaa tai tiettyä alkuperää olevia tavaroita. Teknisessä eritelmissä ei myöskään saa viitata tavaramerkkiin, patenttiin, tuotetyyppiin, alkuperään, erityiseen menetelmään tai tuotantoon siten, että viittaus suosii tai syrjii tiettyjä tarjoajia tai tavaroita. Tällainen viittaus on

poikkeuksellisesti sallittu vain, jos hankintasopimuksen kohdetta ei ole mahdollista riittävän täsmällisesti ja selvästi kuvata muutoin. Viittaukseen on liitettävä ilmaisu "tai vastaava".

### **38 §**

#### **Ympäristöominaisuuksia koskevat tekniset eritelvät**

Edellä 37 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin suorituskykyä ja toiminnallisia ominaisuuksia koskeviin vaatimuksiin voi sisältyä myös ympäristöominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Hankintayksikkö voi käyttää vaatimusten esittämiseen eurooppalaisessa, monikansallisessa tai muussa ympäristömerkissä olevia yksityiskohtaisia perusteita tai tarvittaessa niiden osia.

Edellytyksenä ympäristömerkin perusteiden tai niiden osien käyttämiselle on, että:

- 1) eritelvät soveltuvat hankintasopimuksen kohteena olevien tavaroiden tai palvelujen ominaisuuksien määrittämiseen;
- 2) merkkiä koskevat vaatimukset kehitetään tieteellisen tiedon pohjalta;
- 3) kaikki asianomaiset tahot, kuten viranomaiset, kuluttajat, valmistajat, vähittäiskaupan edustajat sekä ympäristöjärjestöt, ovat voineet osallistua merkin laatimiseen; sekä
- 4) merkki on kaikkien osapuolten saatavilla.

Hankintayksikkö voi ilmoittaa, että tietyllä ympäristömerkillä varustetun tuotteen tai palvelun katsotaan täyttävän ympäristöominaisuuksiin liittyvät vaatimukset. Hankintayksikön on kuitenkin hyväksyttävä myös tarjoajan esittämä muu osoitus, kuten valmistajan tekninen asiakirja tai tunnustetun toimielimen laatima tekninen raportti.

### **39 §**

#### **Vaihtoehtoiset tarjoukset**

Hankintayksikön käyttäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta se voi hyväksyä vaihtoehtoisia tarjouksia. Edellytyksenä on, että vaihtoehtoisten tarjousten esittäminen on hankintailmoituksessa ilmoitettu sallituksi.

Hankintayksikön on ilmoitettava tarjouspyynnössä vähimmäisvaatimukset, jotka vaihtoehtojen on täytettävä, sekä vaihtoehtojen esittämiseksi asetetut erityisvaatimukset. Vaihtoehtoinen tarjous voidaan hyväksyä, jos se täyttää tarjouspyynnössä esitetyt edellä mainitut vaatimukset.

Jos hankintayksikkö on ilmoittanut hyväksyvänsä vaihtoehtoisten tarjousten esittämisen, vaihtoehtoa ei saa hylätä yksinomaan sillä perusteella, että se johtaisi tavarahankinnan sijasta palveluhankintaan tai palveluhankinnan sijasta tavarahankintaan.

### **40 §**

#### **Hankintasopimuksen erityisehdot**

Hankintayksikkö voi asettaa hankintasopimuksen toteuttamiselle erityisehtoja, jotka voivat koskea erityisesti tietoturvasuutta, huoltovarmuutta, alihankintasopimuksia tai ympäristö- ja sosiaalisia näkökohtia, kansainvälisen työjärjestön (ILO) sopimusten noudattamista, työoloja ja työehtoja. Edellytyksenä on, että ehdot ovat syrjimättömiä ja yhteisöoikeuden mukaisia ja että niistä ilmoitetaan hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

### **41 §**

#### **Tietoturvasuutta koskevat vaatimukset**

Jos hankinnan toteuttamiseksi annetaan, laaditaan tai muutoin käsitellään turvallisuuksiluokiteltuja asiakirjoja, hankintayksikkö voi asettaa tarjoajille tietoturvasuutta koskevia vaatimuksia, jotka ovat tarpeen viranomaiselle

säädettyjen velvoitteiden toteuttamiseksi. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajalta sitoumuksia ja tietoja, joka osoittavat tarjoajan kyvyn täyttää asetetut tietoturvallisuusvaatimukset. Tietoturvallisuutta koskevista vaatimuksista ja toimitettavista sitoumuksista ja tiedoista on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Tarjoajan toimittamien tietojen ja selvitysten lisäksi hankintayksikkö voi tehdä ja ottaa huomioon omia lisäselvityksiä.

#### **42 §**

##### **Huoltovarmuutta koskevat vaatimukset**

Jos hankinta sisältää huoltovarmuutta koskevia vaatimuksia, on hankintayksikön määriteltävä ne hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjous sisältää muun muassa:

- 1) todistuksen tai asiakirjat, jotka osoittavat hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla, että tarjoaja pystyy noudattamaan hankintaan liittyviä tavaroiden vientiä, siirtoa ja kauttakuljetusta koskevia vaatimuksia, mukaan lukien yhdeltä tai useammalta valtiolta saadut tätä koskevat asiakirjat;
- 2) tarjoajan ilmoituksen kaikista tuotteiden tai palveluiden taikka niiden tulosten luovuttamista, siirtoa taikka käyttöä koskevista rajoituksista, jotka johtuvat vientivalvonnasta tai tietoturvallisuusjärjestelyistä;
- 3) todistuksen tai asiakirjat, jotka osoittavat, että tarjoaja kykenee toimitusketjun rakenteen ja sijainnin puolesta noudattamaan hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä esitettyjä huoltovarmuutta koskevia vaatimuksia, sekä tarjoajan sitoumuksen, että mahdolliset muutokset toimitusketjussa sopimuksen toteuttamisen aikana eivät häiritse näiden vaatimusten noudattamista;
- 4) tarjoajan sitoutumisen perustaa tai ylläpitää hankintayksikön kriisitilanteiden lisätarpeiden täyttämiseksi tarvittavaa kapasiteettia erikseen sovittavien ehtojen mukaisesti;
- 5) tarjoajan kansallisilta viranomaisilta saamat asiakirjat, jotka koskevat kohdan 4 mukaisen vaatimuksen täyttämistä;
- 6) tarjoajan sitoutumisen toteuttaa hankintasopimuksen kohteena olevien tuotteiden huolto, uudenaikaistaminen tai mukauttaminen;
- 7) tarjoajan sitoutumisen ilmoittaa hankintayksikölle riittävän aikaisin kaikista sellaisista tarjoajan organisaation, toimitusketjun tai strategian muutoksista, jotka voivat vaikuttaa tarjoajan velvoitteisiin hankintayksikköä kohtaan;
- 8) tarjoajan sitoutumisen toimittaa hankintayksikölle erikseen sovittujen ehtojen mukaisesti kaikki tarvittavat erityisvälineet, mukaan luettuna tekniset piirustukset, luvat ja käyttöohjeet, varaosien, komponenttien, osakokonaisuuksien ja erikoistestivälineiden tuottamiseksi siinä tapauksessa, että tarjoaja ei pysty enää tarjoamaan näitä tuotteita.

Tarjoajaa ei voida vaatia hankkimaan Euroopan unionin jäsenvaltiolta sitoumusta, jolla rajoitettaisiin kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion vapautta soveltaa kansainvälisen oikeuden tai unionin oikeuden mukaisesti sen kansallisia vientiä, tavaroiden siirtoa tai kauttakuljetusta koskevia määräyksiä.

#### **43 §**

##### **Verotukseen, ympäristönsuojeluun, työsuojeluun ja työoloja koskeviin säännöksiin liittyvät velvoitteet**

Hankintayksikkö voi ilmoittaa tarjouspyynnössä ne viranomaiset, joilta tarjoaja voi saada tietoja verotusta, ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja tai työehtoja koskeviin säännöksiin liittyvistä velvoitteista.

Hankintayksikön on vaadittava tarjoajia ilmoittamaan, että ne ovat tarjousta laatiessaan ottaneet edellä tarkoitettut velvoitteet huomioon.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei vaikuta 58 §:ssä tarkoitettujen hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisten tarjousten tarkastamista koskeviin velvoitteisiin.

#### **44 §**

##### **Tarjouksen vaatimustenmukaisuuden osoittaminen**

Tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava tarjouskilpailusta.

Jos hankintayksikkö on laatinut tekniset eritelvät 37 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti ja tarjoaja tarjouksessaan osoittaa hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennustyön täyttävän hankintayksikön asettamat vaatimukset, hankintayksikkö ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjouksen mukainen tavara, palvelu tai rakennustyö ei ole hankintayksikön viittaaman teknisen määrittelyn mukainen. Tarjoaja voi käyttää osoituksena esimerkiksi valmistajan teknisiä asiakirjoja taikka Suomessa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan tunnustetun toimielimen teknistä raporttia.

Jos hankintayksikkö on laatinut tekniset eritelvät suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevien vaatimusten perusteella, se ei saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että tarjous ei ole esitettyjen vaatimusten mukainen, jos tarjottu tavara, palvelu tai rakennustyö on kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, virallisen teknisen määrittelyn, kansainvälisen standardin tai teknisen viitteen mukainen ja nämä tekniset määrittelyt koskevat tarjouspyynnössä edellytetyjä suorituskykyä tai toiminnallisia ominaisuuksia koskevia vaatimuksia. Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla, että standardin mukainen tavara, palvelu tai rakennustyö täyttää hankintayksikön asettamat suorituskykyä ja toiminnallisia ominaisuuksia koskevat vaatimukset. Tarjoaja voi käyttää osoituksena esimerkiksi valmistajan teknisiä asiakirjoja taikka Suomessa tai Euroopan unionin jäsenvaltiossa sijaitsevan tunnustetun toimielimen teknistä raporttia.

#### **45 §**

##### **Viestintä**

Hankintamenettelyyn liittyvät ilmoitukset ja tietojenvaihto on toimitettava hankintayksikön valinnan mukaan joko kirjeitse, telekopiolla tai sähköisiä välineitä käyttäen. Valittujen viestintävälineiden on oltava yleisesti käytettävissä, eivätkä ne saa rajoittaa toimittajien mahdollisuutta osallistua hankintamenettelyyn.

Tietojen toimittamisessa käytettävien sähköisten välineiden ja niiden teknisten vaatimusten on oltava syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteensopivia yleisesti käytössä olevan tieto- ja viestintäteknologian kanssa. Hankintayksikkö voi edellyttää, että tarjousten ja osallistumishakemusten sähköisten allekirjoitusten tulee täyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa ([617/2009](#)) säädetyt vaatimukset.

Hankintamenettelyyn liittyvässä tiedottamisessa, tietojenvaihdossa ja tietojen tallentamisessa on varmistettava, että tietojen eheys sekä osallistumishakemusten ja tarjousten luottamuksellisuus säilyy. Hankintayksikön on varmistettava, ettei tarjousten tai osallistumishakemusten sisältö paljastu ennen tarjousajan tai osallistumishakemusten esittämisen määräajan päättymistä. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintailmoituksessa tiedonvaihtoa koskevista mahdollisista vaatimuksista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset sähköiseen viestintään sovellettavista teknisistä ja muista edellytyksistä.

## **8 luku**

### **Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta sekä tarjouksen valinta**

#### **46 §**

## Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuuden arviointi

Ehdokas tai tarjoaja on suljettava tarjouskilpailusta, ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuus muuten arvioitava sekä tarjoajat valittava ennen tarjousten vertailua 47–56 §:n mukaisesti. Ehdokas tai tarjoaja voidaan kuitenkin 47 tai 48 §:n mukaisesti sulkea tarjouskilpailusta myöhemminkin tarjouskilpailun aikana hankintayksikön saatua tiedon poissulkemisen perusteesta.

### 47 §

#### **Eräisiin rikoksiin syyllistyneiden ehdokkaiden ja tarjoajien sulkeminen tarjouskilpailusta**

Hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas tai tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että ehdokas tai tarjoaja taikka sen johtohenkilö tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö on rikosrekisteristä ilmenevällä lainvoimaisella tuomiolla tuomittu jostakin seuraavasta rikoksesta:

- 1) rikoslain (39/1889) 17 luvun 1 a §:n mukainen osallistuminen järjestäytyneen rikollisjärjestön toimintaan;
- 2) rikoslain 16 luvun 13 §:n mukainen lahjuksen antaminen, 16 luvun 14 §:n mukainen törkeä lahjuksen antaminen tai 30 luvun 7 §:n mukainen lahjominen elinkeinotoiminnassa;
- 3) rikoslain 29 luvun 1 §:n mukainen veropetos tai 29 luvun 2 §:n mukainen törkeä veropetos, 29 luvun 5 §:n mukainen avustuspetos, 29 luvun 6 §:n mukainen törkeä avustuspetos, 29 luvun 7 §:n mukainen avustuksen väärinkäyttö;
- 4) rikoslain 34 a luvun 1 §:n mukainen terroristisessa tarkoituksessa tehty rikos, 34 a luvun 2 §:n mukainen terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelu, 34 a luvun 3 §:n mukainen terroristiryhmän johtaminen, 34 a luvun 4 §:n mukainen terroristiryhmän toiminnan edistäminen, 34 a luvun 4 a §:n mukainen koulutuksen antaminen terrorismirikoksen tekemistä varten tai 34 a luvun 4 b §:n mukainen värväys terrorismirikoksen tekemiseen taikka yllytys, avunanto tai yrittäminen edellä mainittuihin rikoksiin;
- 5) rikoslain 32 luvun 6 §:n mukainen rahanpesu, 32 luvun 7 §:n mukainen törkeä rahanpesu tai 34 a luvun 5 §:n mukainen terrorismin rahoittaminen; taikka
- 6) rikoslain 47 luvun 3 a §:n mukainen kiskonnantapainen työsyryntä.

Tarjouskilpailusta on suljettava myös 1 momentissa mainitun rikoksen johdosta rikoslain 9 luvussa tarkoitettuun yhteisöosakkoon tuomittu ehdokas tai tarjoaja.

Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja myös muussa valtiossa 1 momentissa mainittua rikosta vastaavasta rikoksesta annetun lainvoimaisen tuomion perusteella. Euroopan unionin jäsenvaltioissa säännökset koskevat seuraavia Euroopan unionin lainsäädännössä mainittuja rikoksia:

- 1) yhteisestä toiminnasta rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa annetun neuvoston puitepäätöksen 98/773/YOS 2 artiklan 1 kohdassa määritellyn rikollisjärjestön toimintaan;
- 2) lahjominen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan unionin virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskevan 26 päivänä toukokuuta 1997 tehdyn yleissopimuksen 3 artiklassa ja lahjonnan torjumisesta yksityisellä sektorilla tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2003/568/YOS 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määritellyllä tavalla;
- 3) yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 26 päivänä heinäkuuta 1995 tehdyn yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitettut petokset;
- 4) terrorismin torjumisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS 1 artiklassa määritelty terrorismirikos tai 3 artiklassa määritelty terroritoimintaan liittyvä rikos taikka 4 artiklassa tarkoitettu

yllyttäminen, avunanto tai yritys; sekä

5) rahanpesu sellaisena kuin se on määritelty rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY 1 artiklassa tai terrorismin rahoitus.

Velvollisuudesta sulkea tarjouskilpailusta tässä pykälässä tarkoitettusta rikoksesta tuomittu ehdokas tai tarjoaja voidaan poiketa yleistä etua koskevan pakottavan syyn perusteella tai sillä perusteella, ettei tuomittu henkilö enää työskentele vastuuasemassa tarjouksen tehneessä yrityksessä.

#### **48 §**

##### **Muut poissulkemisperusteet**

Hankintayksikkö voi päätöksellään sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle ehdokkaan tai tarjoajan:

1) joka on konkurssissa tai purettavana tai keskeyttänyt liiketoimintansa taikka jonka velkoja on vahvistetulla akordilla, saneerausohjelmalla tai muussa vastaavassa lainsäädäntöön perustuvassa menettelyssä järjestelty;

2) jonka konkurssiin asettaminen tai purkaminen taikka muu 1 kohdassa tarkoitettu menettely on vireillä;

3) joka on saanut ammatinsa harjoittamiseen liittyvästä lainvastaisesta teosta, kuten vientivalvontaa koskevan lainsäädännön rikkomisesta, lainvoimaisen tuomion;

4) joka on ammattitoiminnassaan syyllistynyt vakavaan virheeseen, kuten tietoturvallisuutta tai huoltovarmuutta koskevien velvoitteiden rikkomiseen, tai muuhun vastaavaan rikkomukseen aikaisemman hankintasopimuksen yhteydessä ja hankintayksikkö voi näyttää tämän toteen;

5) jonka luotettavuus on todettu siinä määrin riittämättömäksi, että valtion turvallisuudelle aiheutuvaa riskiä ei voida sulkea pois;

6) joka on laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa Suomen tai sijoittautumismaansa veroja tai sosiaaliturvamaksuja; taikka

7) joka on syyllistynyt olennaisesti väärin tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintayksikölle tämän luvun soveltamista koskevia tietoja tai laiminlyönyt vaadittavien tietojen antamisen.

Mitä 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säädetään ehdokkaasta ja tarjoajasta, sovelletaan myös, kun virheeseen syyllistynyt tai velvollisuuden laiminlyönyt on ehdokkaan tai tarjoajan johtohenkilö tai sen edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävä henkilö. Poissulkemista koskevassa harkinnassa voidaan ottaa huomioon muun muassa rikkomuksen tai laiminlyönnin vakavuus, yhteys hankinnan kohteeseen, kulunut aika, mahdolliset muut aiheutuneet seuraamukset sekä rikkomukseen tai laiminlyöntiin syyllistyneen mahdolliset korjaavat teot.

#### **49 §**

##### **Poissulkemisen edellytysten selvittäminen**

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokkailta ja tarjoajilta sekä muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisilta viranomaisilta asianomaisten säännösten mukaisesti todistuksia ja selvityksiä sen tutkimiseksi, koskeeko ehdokasta tai tarjoajaa 47 tai 48 §:ssä tarkoitettu poissulkemisperuste.

Näytöksi on hyväksyttävä 47 §:n ja 48 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta toimittajan sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä. Näytöksi myös 48 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdan osalta on hyväksyttävä toimivaltaisen viranomaisen antama todistus.

Jollei ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettuja otteita tai todistuksia, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus.

**50 §****Ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevat vaatimukset ja selvitykset**

Hankintayksikkö voi esittää ehdokkaiden tai tarjoajien rahoituksellista ja taloudellista tilannetta, teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä, tietoturvallisuutta, huoltovarmuutta sekä laatua koskevia vaatimuksia sekä vaatia ehdokkaita ja tarjoajia esittämään niihin liittyviä selvityksiä.

Vaatimusten ja niiden täyttymisen todistamiseksi pyydettyjen selvitysten tulee liittyä ehdokkaan ja tarjoajan edellytyksiin toteuttaa hankinta, ja ne on suhteutettava hankinnan luonteeseen, käyttötarkoitukseen ja laajuuteen. Vaatimuksista ja selvityksistä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Ehdokkaat tai tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta.

Hankintayksikön on hankintailmoituksessa ilmoitettava myös sellaisista objektiivisista ja syrjimättömistä perusteista ja säännöistä, joita se tulee käyttämään rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä tai kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tarjouskilpailuun tai neuvotteluun osallistuvien ehdokkaiden ja tarjoajien valitsemisessa. Hankintayksikön on ilmoitettava myös ehdokkaiden vähimmäismäärä ja, kun se on aiheellista, myös ehdokkaiden enimmäismäärä.

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokkaita tai tarjoajia täydentämään tai täsmentämään selvityksiä ja muita asiakirjoja.

**51 §****Rekisteritiedot**

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta tai tarjoajaa osoittamaan sijoittautumisensa lainsäädännön mukaisella:

- 1) rekisteriotteella, että tämä on rekisteröity ammatti- tai elinkeinorekisteriin;
- 2) valaehdoisella ilmoituksella tai todistuksella, että tämä harjoittaa elinkeinotoimintaa; sekä
- 3) toimiluvalla tai järjestön jäsenyyttä koskevalla todistuksella, että tämä on oikeutettu palvelun tarjoamiseen sijoittautumisensa.

**52 §****Taloudellinen ja rahoituksellinen tilanne**

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta tai tarjoajaa osoittamaan rahoituksellisen ja taloudellisen tilanteensa esittämällä esimerkiksi:

- 1) pankin tai luottolaitoksen lausunnon taikka selvityksen ammatin-harjoittajan vastuuvakuutuksesta;
- 2) tuloslaskelman, taseen, toimintakertomuksen, muut tilinpäätösasiakirjat sekä konsernitilinpäätöksen, jos nämä on julkaistava ehdokkaan tai tarjoajan sijoittumisensa; sekä
- 3) todistuksen yrityksen kokonaisliikevaihdosta ja liikevaihdosta hankintasopimuksen kohteena olevalta toimialalta enintään kolmelta viimeksi kuluneelta tilikaudelta, jos liikevaihtoa koskevat tiedot ovat saatavilla.

Jos ehdokas tai tarjoaja ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintayksikön vaatimia asiakirjoja, se voi osoittaa taloudelliseen tai rahoitukselliseen tilanteeseensa liittyvät tiedot jollakin muulla hankintayksikön hyväksymällä asiakirjalla.

**53 §****Tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys**

Hankintayksikkö voi pyytää ehdokasta ja tarjoajaa osoittamaan teknisen suorituskykynsä ja ammatillisen pätevyytensä:

- 1) todistuksella ehdokkaan tai tarjoajan tai yrityksen johtohenkilöiden sekä erityisesti palvelun tai urakan suorittamisesta vastaavien henkilöiden koulutuksesta ja ammatillisesta pätevyydestä rakennusurakkaa, palvelua tai tavaroita koskevissa hankinnoissa, joihin liittyy sijoittamis- tai asennustoimintoja taikka -palveluita;
- 2) luettelolla viimeksi kuluneen enintään viiden vuoden aikana toteutetuista rakennusurakoista sekä todistus merkittävimpien urakoiden asianmukaisesta toteuttamisesta; todistuksesta tulee käydä ilmi urakoiden arvo, ajankohta ja toteutuspaikka sekä se, onko työt tehty ammattialan sääntöjen mukaan ja onko ne saatettu asianmukaisesti päätökseen; tarvittaessa toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava tiedot suoraan hankintayksikölle;
- 3) luettelolla viimeksi kuluneen enintään viiden vuoden aikana toteutetuista tärkeimmistä tavarantoimituksista tai palveluista arvoineen, ajankohtineen ja vastaanottajatietoineen; julkisyhteisölle toimitettuja tavaroita tai palveluita koskevan luettelon on oltava asianmukaisesti varmennettu; jos tavara on toimitettu tai palvelu suoritettu yksityiselle tilaajalle, ostajan antama todistus; jollei tällaista todistusta ole, myös ehdokkaan ja tarjoajan antama vakuutus on hyväksyttävä;
- 4) selvityksellä ehdokkaan tai tarjoajan omista ja ulkopuolisista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä laitoksista ja erityisesti niistä, jotka ovat vastuussa laadunvalvonnasta; rakennusurakoiden osalta selvitys urakoitsijan käytettävissä olevista asiantuntijoista ja toimielimistä;
- 5) ehdokkaan tai tarjoajan kuvauksella laadunvarmistukseen käytettävistä välineistä, laitteista ja toimenpiteistä, hankintaan tarvittavista tutkimus- ja kokeilujärjestelmistä sekä teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa koskevista sisäisistä säännöistä;
- 6) todistuksella hankintayksikön tai sen pyynnöstä ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaan toimivaltaisen virallisen laitoksen suorittamasta ehdokkaan tai tarjoajan tuotantokapasiteettia, teknistä suorituskykyä, tutkimus- tai kokeilujärjestelmiä tai laadunvalvontaa koskevasta tarkastuksesta;
- 7) selvityksellä palveluntarjoajan tai rakennusurakoitsijan keskimääräisestä vuotuisesta työvoimasta ja johtohenkilöiden lukumäärästä enintään viimeisen kolmen vuoden aikana;
- 8) selvityksellä työvälineistä, kalustosta, teknisistä laitteista, henkilöstön määrästä, taitotiedosta ja hankintalähteistä, jotka ovat ehdokkaan tai tarjoajan käytössä hankinnan toteuttamiseksi, hankintayksikön mahdollisten kriisistä johtuvien lisätarpeiden täyttämiseksi tai hankintasopimuksen kohteena olevien tavaroiden kunnossapidon, uudenaikaistamisen tai mukauttamisen toteuttamiseksi; lisäksi tieto työvälineiden, kaluston, teknisten laitteiden, henkilöstön, taitotiedon ja hankintalähteiden maantieteellisestä sijainnista, jos nämä sijaitsevat Euroopan unionin alueen ulkopuolella;
- 9) hankittavaa tavaraa koskevilla näytteillä, kuvauksilla ja valokuvilla, joiden aitous on hankintayksikön pyynnöstä todistettava, sekä virallisen laadunvalvontaelimen tai toimivaltaiseksi tunnustetun laitoksen todistukset, jotka osoittavat hankinnan kohteena olevien tavaroiden vaatimustenmukaisuuden teknisten eritelmien tai standardien kanssa; sekä
- 10) selvityksellä ammattitaidosta, tehokkuudesta, kokemuksesta tai luotettavuudesta rakennusurakkaa, palvelua tai sijoittamis- tai asennuspalveluita edellyttävistä hankinnoista.

Hankintayksikkö voi hankinnan kohteen sitä edellyttäessä pyytää ehdokkaalta tai tarjoajalta selvityksen rakennusurakan toteuttamisessa tai palvelun suorittamisessa toteutettavista ympäristönhoitotoimenpiteistä. Hankintayksikön vaatiessa riippumattomien toimielinten antamia todistuksia siitä, että toimittaja täyttää ympäristönhoitoa koskevien standardien vaatimukset, sen on viitattava unionin ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS) tai alan eurooppalaisiin tai kansainvälisiin standardeihin perustuviin ympäristönhoitoa koskeviin standardeihin, jotka unionin lainsäädäntöä tai varmentamista koskevia eurooppalaisia tai kansainvälisiä standardeja noudattavat laitokset ovat vahvistaneet. Hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimielinten vastaavat todistukset sekä toimittajien todistukset vastaavista ympäristötoimenpiteistä.

Hankintayksikkö voi hankinnan kohteen sitä edellyttäessä pyytää ehdokkaalta tai tarjoajalta selvityksen laadunvarmistustoimenpiteistä. Hankintayksikön vaatiessa riippumattomien toimielinten antamia todistuksia siitä, että tarjoaja täyttää laadunvarmistusstandardien vaatimukset, sen on viitattava alan eurooppalaisiin standardisarjoihin perustuviin laadunvarmistusjärjestelmiin, jotka varmentamista koskevia eurooppalaisia standardisarjoja noudattavat toimielimet ovat vahvistaneet. Hankintayksikön on hyväksyttävä myös muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimielinten vastaavat todistukset sekä tarjoajien toimittamat todistukset vastaavista laadunvarmistustoimenpiteistä.

Jos ehdokas tai tarjoaja ei hyväksyttävästä syystä voi toimittaa hankintayksikön vaatimia asiakirjoja, se voi osoittaa tekniseen suorituskyykyensä ja ammatilliseen pätevyyteensä liittyvät tiedot jollakin muulla hankintayksikön hyväksymällä asiakirjalla.

#### **54 §**

##### **Ehdokkaille ja tarjoajille asetettavat tietoturvaluuissuutta koskevat vaatimukset**

Jos tarjouskilpailun toteuttamiseksi annetaan, laaditaan tai muutoin käsitellään turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja, hankintayksikkö voi asettaa ehdokkaille ja tarjoajille tietoturvaluuissuutta koskevia vaatimuksia, jotka ovat tarpeen viranomaiselle säädettyjen velvoitteiden toteuttamiseksi. Hankintayksikkö voi pyytää ehdokkaalta tai tarjoajalta sitoumuksia ja tietoja, jotka osoittavat näiden kyvyn täyttää asetetut tietoturvaluuissuusvaatimukset.

Hankintayksikkö voi myöntää ehdokkaalle, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta tai tietoja, lisääaikaa niiden hankkimiseen. Tällöin sitoumuksen ja tietojen toimittamiselle on asetettava hankintailmoituksessa määräaika. Ehdokkaan toimittamien sitoumusten ja tietojen lisäksi hankintayksikkö voi tehdä ja ottaa huomioon omia lisäselvityksiä.

#### **55 §**

##### **Ehdokkaan ja tarjoajan oikeudellinen muoto sekä ilmoitus vastaavista henkilöistä**

Ehdokasta tai tarjoajaa, joka saa tarjota hankinnan kohteena olevia palveluja sijoittautumismaansa lainsäädännön mukaan, ei saa hylätä pelkästään sillä perusteella, että sen Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jossa hankintasopimus tehdään, sen on oltava joko luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.

Hankintayksikkö voi palveluhankinnoissa ja rakennusurakoissa sekä sijoittamis- tai asennustoimia sisältävissä tavarahankinnoissa velvoittaa ehdokkaat tai tarjoajat ilmoittamaan tarjouksissaan tai osallistumishakemuksissaan kyseisen palvelun tai rakennusurakan suorittamisesta vastaavien henkilöiden nimet ja ammatilliset pätevyudet.

#### **56 §**

##### **Tarjouskilpailuun osallistuminen ryhmittymänä ja muiden tahojen voimavarojen käyttö**

Toimittajat saavat tehdä tarjouksia tai ilmoittautua ehdokkaaksi ryhmittymänä. Hankintayksikkö ei saa edellyttää ehdokkaiden tai tarjoajien ryhmittymältä tiettyä oikeudellista muotoa tarjouksen tai osallistumispyynnön tekemistä varten. Ryhmittymältä voidaan kuitenkin edellyttää tiettyä oikeudellista muotoa sopimusaikana, jos se on tarpeen hankintasopimuksen asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

Ehdokas tai tarjoaja voi käyttää hankinnan toteuttamiseen muiden tahojen voimavaroja riippumatta niiden välisten suhteiden oikeudellisesta luonteesta. Ryhmittymä voi käyttää hankinnan toteuttamiseen ryhmittymään kuuluvien tai muiden tahojen voimavaroja. Ehdokkaan tai tarjoajan taikka niiden ryhmittymän on osoitettava hankintayksikölle taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä suorituskyykyä ja ammatillista pätevyyttä koskevien sekä muiden vaatimusten täytyminen. Näyttönä voidaan käyttää esimerkiksi yritysten välisiä sopimuksia tai muita sitoumuksia, joilla osoitetaan, että vaaditut edellytykset täyttävät voimavarat ovat ehdokkaiden tai tarjoajien taikka ryhmittymän käytettävissä.

#### **57 §**

##### **Tarjouksen valinta**

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankintayksikön kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin hankinnan kohteeseen liittyvien vertailuperusteiden mukaan, tai se, joka on hinnaltaan halvin. Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen vertailuperusteina voidaan käyttää esimerkiksi laatua, hintaa, teknisiä ansioita, toiminnallisia ominaisuuksia, ympäristöystävällisyyttä, käyttökustannuksia, elinkaarikustannuksia, kustannustehokkuutta, myynnin jälkeistä palvelua ja teknistä tukea, toimituspäivää, toimitus- ja toteutusaikaa, huoltovarmuutta, yhteentoimivuutta sekä toimintaominaisuuksia.

Käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painotus on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa. Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä vastaavat tiedot on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai hankekuvauksessa. Painotus voidaan ilmaista myös ilmoittamalla kohtuullinen vaihteluväli. Jos vertailuperusteiden suhteellisen painotuksen ilmaiseminen ei ole perustellusti mahdollista, vertailuperusteet on ilmoitettava tärkeysjärjestyksessä.

## **58 §**

### **Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset**

Hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen. Hankintayksikön on kirjallisesti pyydettävä tarjoajalta kirjallista selvitystä tarjouksen perusteista ennen tarjouksen hylkäämistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu pyyntö voi koskea erityisesti tavaroiden valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisia ja teknisiä ratkaisuja, poikkeuksellisen edullisia hankinnan toteuttamista koskevia ehtoja, ehdotetun ratkaisun omintakeisuutta, hankinnan toteuttamispaikan työsuojelua ja työoloja koskevien velvoitteiden noudattamista tai tarjoajan saamaa valtiontukea. Hankintayksikön on tarkistettava tarjouksen pääkohdat selvityksen perusteella.

Hankintayksikkö voi hylätä tarjouksen, joka on hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman lainvastaisen valtiontuen vuoksi. Ennen hylkäämispäätöstä tarjoajalle on varattava kohtuullinen aika sen osoittamiseksi, että valtiontuki on myönnetty laillisesti. Jos hankintayksikkö hylkää tarjouksen lainvastaisen valtiontuen vuoksi, sen on ilmoitettava asiasta Euroopan komissiolle.

## **59 §**

### **Hankintayksikön antaman tuen huomioon ottaminen tarjousten vertailussa**

Jos tarjoajana on hankintayksikön omaan organisaatioon kuuluva yksikkö taikka jos tarjoaja on saanut tai on saamassa hankintayksiköltä tarjoushintaan vaikuttavaa taloudellista tukea, hankintayksikön tulee tarjousten vertailussa ottaa huomioon sille aiheutuvat todelliset tarjoushintaan vaikuttavat seikat, kuten edellä mainittu taloudellinen tuki.

## **9 luku**

### **Alihankintasopimukset**

## **60 §**

### **Alihankinnat sidossuhteessa olevilta yrityksiltä**

Hankintayksikkö voi vaatia tarjoajaa ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan hankintasopimuksesta se aikoo antaa alihankintana siihen 2 momentissa tarkoitettulla tavalla sidossuhteessa oleville yrityksille, sekä ilmoittamaan nämä yritykset. Hankintayksikkö voi myös vaatia 56 §:n mukaisena ryhmittymänä tarjouksen jättäviä tarjoajia ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan hankintasopimuksesta ne aikovat antaa alihankintana niihin 2 momentissa tarkoitettulla tavalla sidossuhteessa oleville yrityksille, sekä ilmoittamaan nämä yritykset. Jos yritysten väliset suhteet muuttuvat hankintamenettelyn aikana, on tarjoajan päivitettävä tarjoukseensa sisällyttämäänsä tietoa.

Sidossuhteessa olevalla yrityksellä tarkoitetaan yritystä, johon tarjoaja voi suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa tai joka voi käyttää määräysvaltaa tarjoajaan taikka joka yhdessä tarjoajan kanssa on toisen yrityksen määräysvallassa omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella. Yrityksellä katsotaan olevan määräysvalta toisessa yrityksessä, kun se suoraan tai välillisesti omistaa enemmistön kyseisen

yrittäjän merkitystä pääomasta, hallitsee enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvasta äänioikeudesta tai voi nimittää puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

Jäljempänä 62–66 §:n alihankintasopimuksia koskevia määräyksiä ei sovelleta alihankintasopimukseen, jonka tarjoaja on tehnyt siihen sidossuhteessa olevan yrityksen tai, kun tarjous on tehty 56 §:n mukaisena ryhmittymänä, samaan ryhmittymään kuuluvan yrityksen tai samaan ryhmittyvään kuuluvaan yritykseen sidossuhteessa olevan yrityksen kanssa.

#### **61 §**

##### **Alihankkijan valinta**

Tarjoaja voi valita alihankkijansa kaikissa alihankintasopimuksissa, jollei tämän lain 62–66 §:stä muuta johdu.

#### **62 §**

##### **Alihankintasopimuksia koskevat vaatimukset**

Hankintayksikön on määriteltävä hankintailmoituksessa ja tarkennettava tarjouspyynnössä alihankintasopimuksia koskevat vaatimukset. Alihankintasopimuksia koskevien vaatimusten määrittelyssä on noudatettava suhteellisuus- ja syrjimättömyysperiaatteita.

Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoaja ilmoittaa tarjouksessaan, minkä osan tai osat hankintasopimuksesta se aikoo antaa alihankintana kolmansille osapuolille, tehtävien alihankintasopimusten sisällön sekä valitut alihankkijat.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi vaatia, että sopimuspuoleksi valittu tarjoaja:

- 1) kilpailuttaa osan tai kaikki 2 momentin mukaisesti tarjouksessaan ilmoittamista alihankinnoista noudattaen tämän lain 64–66 §:n mukaisia menettelyjä;
- 2) antaa kolmansille osapuolille alihankintoina hankintayksikön määrittelemän vähimmäismäärän hankintasopimuksen arvosta ja että nämä alihankinnat kilpailutetaan noudattaen tämän lain 64–66 §:n mukaisia menettelyjä; hankintayksikön on tällöin määriteltävä prosenttiosuuksina, mikä vähimmäis- ja enimmäismäärä hankintasopimuksesta tarjoajan on annettava kolmansille alihankintoina sekä vaadittava tarjoajaa ilmoittamaan tarjouksessaan, minkä osan tai osat hankintasopimuksesta se aikoo antaa kolmansille alihankintoina hankintayksikön vaatimuksen täyttääkseen; hankintayksikön määrittelemä enimmäismäärä ei saa ylittää 30 prosenttia hankintasopimuksen arvosta; taikka
- 3) kilpailuttaa osan tai kaikki niistä alihankinnoista, jotka se aikoo antaa kolmansille edellä 2 kohdassa mainittujen alihankintojen lisäksi; hankintayksikön tulee tällöin vaatia, että tarjoaja erittelee tarjouksessaan ne osat hankintasopimuksesta, jotka se aikoo antaa alihankintoina kolmansille kohdassa 2 mainittujen alihankintojen lisäksi.

Sen lisäksi, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, hankintayksikkö voi vaatia tarjoajaa ilmoittamaan hankintasopimuksen toteuttamisen aikana alihankkijatasolla tapahtuvista muutoksista.

Hankintayksikön on suhteutettava 3 momentin 2 kohdan mukainen enimmäis- ja vähimmäismäärä sopimuksen kohteeseen ja arvoon sekä kyseessä olevan teollisuuden alan luonteeseen, kilpailutilanteeseen sekä tekniseen suorituskykyyn.

Tarjoajalla on oikeus antaa kolmansille alihankintoja enemmän kuin mitä hankintayksikkö on tämän pykälän mukaisesti vaatinut.

#### **63 §**

##### **Alihankkijan hylkääminen**

Hankintayksikkö voi esittää alihankkijan rahoituksellista ja taloudellista tilannetta, teknistä suorituskykyä ja ammatillista pätevyyttä, tietoturvallisuutta, huoltovarmuutta tai laatua koskevia vaatimuksia. Näistä samoin kuin muista alihankkijan soveltuvuutta koskevista vaatimuksista on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Näiden vaatimusten tulee olla tasapuolisia, syrjimättömiä ja yhdenmukaisia hankintailmoituksessa asetettujen ehdokkaan tai tarjoajan soveltuvuutta koskevien vaatimusten kanssa.

Hankintayksikkö voi päätöksellään hylätä hankintamenettelyn tai hankintasopimuksen täytäntöönpanon aikana tarjoajan valitseman alihankkijan, jos tämä ei täytä hankintailmoituksessa asetettuja alihankkijan soveltuvuutta koskevia vaatimuksia tai alihankkijaa koskee 47 tai 48 §:n mukainen poissulkemisperuste. Hankintayksikön on kirjallisesti perusteltava hylkääminen tarjoajalle.

#### **64 §**

##### **Alihankintojen toteuttaminen**

Sopimuspuoleksi valitun tarjoajan on toimittava avoimesti ja kohdeltava kaikkia mahdollisia alihankkijoita tasapuolisesti ja syrjimättä.

Sopimuspuoleksi valitun tarjoajan on toimitettava julkaistavaksi alihankintailmoitus niistä alihankinnoista, joita koskee 62 §:n 3 momentissa säädetty kilpailuttamisvelvoite ja joiden ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa ylittää 12 §:ssä mainitun EU-kynnysarvon. Ilmoitusvelvollisuutta ei ole alihankinnasta, jonka osalta täyttyy 22 ja 23 §:ssä mainittu suorahankinnan edellytys. Alihankintasopimusten ennakoidun arvon laskemiseen sovelletaan 14–16 §:ää. Jos alihankinta voidaan toteuttaa puitejärjestelyyn perustuen 66 §:ssä säädettyin edellytyksin, velvollisuutta ilmoittamiseen ei ole.

Alihankintailmoituksen tulee sisältää alihankinnan toteuttamiseksi riittävät tiedot alihankinnasta ja sopimuspuoleksi valitusta tarjoajasta. Sopimuspuoleksi valitun tarjoajan on lisäksi esitettävä alihankintailmoituksessa perusteet, joita tarjoaja soveltaa alihankkijoiden soveltuvuutta arvioidessaan ja alihankkijoita valitessaan. Näiden perusteiden on oltava tasapuolisia, syrjimättömiä ja yhdenmukaisia niiden perusteiden kanssa, joita hankintayksikkö soveltaa tarjoajien soveltuvuutta arvioidessaan. Vaatimusten on liityttävä alihankinnan kohteeseen, ja ne on suhteutettava alihankinnan kokoon.

Alihankintaa koskeva ilmoitusta ei ole oikeus julkaista muualla ennen sen lähettämistä Euroopan unionin virallisten julkaisujen toimistoon, eikä muualla julkaistuun ilmoitukseen saa sisältyä sellaisia tietoja, joita ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Muualla julkaistavassa ilmoituksessa on mainittava päivä, jona hankintailmoitus on lähetetty julkaistavaksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset alihankintoja koskevista ilmoitusvelvoitteista, alihankintailmoituksen lähettämisestä ja lähettämisessä käytettävistä viestintävälineistä, alihankintailmoituksen sisällöstä, julkaisemisesta ja muista alihankintojen ilmoitusvelvollisuuteen liittyvistä seikoista.

#### **65 §**

##### **Alihankintaa koskevasta velvoitteesta vapautuminen**

Sopimuspuoleksi valittua tarjoajaa ei saa vaatia tekemään alihankintasopimusta, jos se osoittaa hankintayksikköä tyydyttävällä tavalla, ettei mikään kilpailuun osallistuneista alihankkijoista tai näiden tarjouksista täytä alihankintailmoituksessa esitettyjä vaatimuksia ja että tämän vuoksi sopimuspuoleksi valittu tarjoaja ei voisi täyttää hankintasopimuksen vaatimuksia.

#### **66 §**

##### **Puitejärjestelyt**

Alihankintoihin, jotka sopimuspuoleksi valittu tarjoaja tekee puitejärjestelyyn perustuen, ei sovelleta 62 §:ää, jos puitejärjestely on kilpailutettu noudattaen 64 §:ää.

Puitejärjestelyyn perustuvat alihankintasopimukset on tehtävä puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti ja puitejärjestelyn alkuperäisten osapuolten kesken. Alihankintasopimuksissa on noudatettava

puitejärjestelyn ehtoja vastaavia ehtoja.

Puitejärjestelyä ei saa käyttää kilpailua vääristävällä, rajoittavalla tai estävällä tavalla.

Puitejärjestely voi olla voimassa enintään seitsemän vuotta. Puitejärjestely voi olla poikkeuksellisesti kestoaltaan pidempi, jos toimitettujen tavaroiden, laitteistojen tai järjestelmien odotettu elinkaari ja alihankkijan vaihtumisesta aiheutuvat tekniset ongelmat sitä edellyttävät.

#### 67 §

##### **Tarjoajan vastuu hankinnan toteuttamisesta**

Hankintayksikön tämän luvun perusteella asettamat vaatimukset ja tarjoajien niiden perusteella tekemät ilmoitukset eivät rajoita sopimuspuoleksi valitun tarjoajan vastuuta hankinnan toteuttamisesta.

### **III OSA**

#### **Kansalliset menettelyt**

##### **10 luku**

##### **Tarjousmenettely EU-kynnysarvot alittavissa hankinnoissa, liitteen B mukaisissa toissijaisissa palveluhankinnoissa sekä eräissä muissa hankinnoissa**

#### 68 §

##### **Hankintamenettelyt**

Tämän luvun mukaisia menettelyjä käytetään 12 §:n 1 momentissa tarkoitetun EU-kynnysarvon alittavissa, mutta 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun kansallisen kynnysarvon ylittävissä tavarahankinnoissa, rakennusurakoissa ja liitteen A palveluhankinnoissa sekä 13 §:n 1 momentissa tarkoitetun kansallisen kynnysarvon ylittävissä liitteen B mukaisissa toissijaisissa palveluhankinnoissa.

Tämän luvun mukaisia menettelyjä käytetään myös 5 §:ssä tarkoitetuissa 13 §:n mukaisen kansallisen kynnysarvon ylittävissä puolustushankinnoissa EUT-sopimuksen 346 artiklan 1 kohdan b alakohdan edellytysten täytyessä.

#### 69 §

##### **Yleiset menettelysäännöt**

Hankintayksikön on pyrittävä hyödyntämään olemassa olevat kilpailuolosuhteet ja toteuttamaan hankinta ensisijaisesti tarjouskilpailun kautta. Tarjouksia on pyydetävä hankinnan kokoon ja laatuun nähden riittävä määrä kilpailun varmistamiseksi.

Hankinnasta on ilmoitettava julkisesti. Ilmoitusvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos hankinta täyttää EUT-sopimuksen 346 artiklan 1 kohdan b alakohdassa asetetut edellytykset.

Hankintayksikkö voi pyytää tarjouksen suoraan yhdeltä toimittajalta, jos tarjouskilpailua ei voida järjestää maanpuolustukseen, valtion turvallisuuteen tai huoltovarmuuteen liittyvistä perustelluista syistä.

Hankintayksikkö voi myös pyytää tarjouksen suoraan yhdeltä toimittajalta, jos:

- 1) aiemmin toteutetussa tarjouskilpailussa on saatu tarjouksia, joita ei voida hyväksyä; edellytyksenä on lisäksi, että tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta;
- 2) teknisestä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvästä syystä vain tietty toimittaja voi toteuttaa hankinnan;
- 3) kriisistä johtuvan kiireellisyuden vuoksi tarjouskilpailua ei ole mahdollista järjestää;
- 4) sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä eikä tarjouskilpailua voida järjestää hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi;

- 5) hankittava tavara valmistetaan vain tutkimusta tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä kyseessä ole massatuotanto tavarain valmistamisen taloudellisen kannattavuuden varmistamiseksi tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseksi;
- 6) kyseessä on tutkimus- ja kehittämispalvelun hankinta, jota ei ole 8 §:n nojalla poissuljettu tämän lain soveltamisalasta;
- 7) hankinta on välttämätön sen selvittämiseksi, soveltuuko tutkimus- ja kehittämispalvelun lopputulos hankintayksikön tarkoittamaan käyttöön;
- 8) hankinta koskee raaka-ainemarkkinoilla noteerattuja ja sieltä hankittavia tavaroita;
- 9) tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta, pesänhoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn, akordin tai vastaavan menettelyn seurauksena;
- 10) hankinta koskee käytettyä tavaraa;
- 11) hankinta perustuu sopimukseen sisältyvään lisähankintaoikeuteen;
- 12) kyseessä on alkuperäiseltä toimittajalta tehdyn tavarahankinnan lisätilaus, jonka tarkoituksena on aikaisemman toimituksen tai laitteiston osittainen korvaaminen tai laajentaminen; edellytyksenä on, että toimittajan vaihtaminen johtaisi teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisen materiaalin hankkimiseen, mikä aiheuttaisi yhteensopimattomuutta tai suhteettoman suuria teknisiä vaikeuksia käytössä ja kunnossapidossa; tai
- 13) kyseessä on alkuperäiseen hankintasopimukseen sisällymättömän lisäpalvelu tai lisäurakka, joka hankitaan alkuperäiseltä toimittajalta ja joka on ennalta arvaamattomista syistä osoittautunut välttämättömäksi palvelun tai urakan toteuttamiselle sellaisena kuin se on alun perin määritelty.

## 70 §

### **Neuvottelut tarjoajien kanssa ja tarjouksen sekä tarjouspyynnön täsmentäminen**

Hankintayksikkö voi neuvotella tarjoajien kanssa kaikista hankintasopimukseen liittyvistä näkökohdista edellyttäen, että neuvottelut eivät johda tarjouspyynnön olennaisten tekijöiden muuttumiseen syrjivällä tai kilpailua vääristävällä tavalla. Neuvottelujen tarkoituksena on 73 §:n 2 momentin mukaisen parhaan tarjouksen valinta tai hankinnan toteuttamista koskevan yhden tai useamman ratkaisuvaihtoehdon määrittely ennen lopullisen tarjouspyynnön lähettämistä. Neuvottelut voivat tapahtua vaiheittain siten, että neuvotteluissa mukana olevien tarjoajien tai ratkaisujen määrää rajoitetaan neuvottelujen aikana soveltamalla tarjouspyynnössä tai hankekuvauksessa ilmoitettuja tarjouksen vertailuperusteita.

Tarjouskilpailussa neuvotteluiden edellytyksenä on, että neuvotteluista ja niissä noudatettavista perusteista on ilmoitettu tarjouspyynnössä tai hankekuvauksessa.

Hankintayksikön on kohdeltava neuvotteluun osallistuvia toimittajia neuvotteluissa tasapuolisesti. Hankintayksikkö ei saa antaa tietoja tavalla, joka vaarantaa tarjouskilpailuun osallistuvien tasapuolisen kohtelun.

## 71 §

### **Tarjouspyyntö**

Tarjouspyyntö on laadittava niin selväksi, että sen perusteella voidaan antaa mahdollisimman yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyynnössä on ilmoitettava kaikki tiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä ja tarjouksen tekemisessä.

Tarjouspyynnössä on ilmoitettava tarjouksen valintaperuste sekä käytettäessä valintaperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta vertailuperusteet ja niiden tärkeysjärjestys. Tarjouspyynnössä on tarjoajille varattava hankinnan laajuus ja laatu huomioon ottaen kohtuullinen aika tarjousten tekemiseen.

Hankintayksikkö voi periä kohtuullisen korvauksen tarjouspyyntöasiakirjoista niiden erityisestä laajuudesta, materiaaleista tai vastaavista seikoista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi.

## 72 §

### **Tarjouspyynnön ja tarjouksen tekeminen**

Tarjouspyyntö ja siihen perustuvat tarjoukset on tehtävä kirjallisesti. Tarjouspyyntö ja tarjoukset voidaan tehdä suullisesti vain poikkeuksellisesti, jos kirjallinen menettely ei perustellusti ole tarkoituksenmukaista. Jos tarjouspyyntöä tai tarjouksia ei ole laadittu kirjallisesti, tarjoajien kanssa käytävistä neuvotteluista tulee pitää pöytäkirjaa, josta ilmenevät menettelyn kulkuun ja tarjoajien asemaan vaikuttavat tiedot.

## 73 §

### **Tarjoajan ja tarjouksen valinta, tarjouksen hylkääminen**

Hankintayksikkö voi jättää tarjouskilpailun ulkopuolelle toimittajan, jolla ei ole hankinnan laajuus, kohde ja muut vaatimukset huomioiden teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseen. Hankintayksikkö voi jättää tarjousvertailun ulkopuolelle tarjouksen, jos sen antaneella tarjoajalla ei ole hankinnan laajuus, kohde ja muut vaatimukset huomioiden teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseen.

Hankintayksikön on hyväksyttävä tarjouksista joko tarjouspyynnössä asetettujen vertailuperusteiden mukainen hinnaltaan ja muilta perusteiltaan kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin tarjous.

Hankintayksikkö voi hylätä tarjouksen, joka ei vastaa tarjouspyynnön keskeisiä ehtoja tai on hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhainen. Hankintayksikön on kirjallisesti pyydettävä tarjoajalta kirjallista selvitystä poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen perusteista ennen tarjouksen hylkäämistä.

## **IV OSA**

### **Yhteiset säännökset hankintaa koskevista päätöksistä, hankintasopimuksesta, oikeusturvakeinoista ja hankinta-asiakirjojen julkisuudesta sekä erinäiset säännökset**

#### **11 luku**

#### **Hankintaa koskevat päätökset ja tiedoksianto**

## 74 §

### **Hankintaa koskeva päätös**

Hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on käytävä ilmi ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, joita ovat ainakin ehdokkaan, tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisen perusteet sekä ne perusteet, joilla hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty. Päätöksessä, joka koskee puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan kilpailuttamista, on riittävää todeta seikat, jotka osoittavat, että tarjousten valinta- ja vertailuperusteita on sovellettu 27 §:ssä edellytetyllä tavalla. Jos hankinnassa on noudatettava 79 §:ssä tarkoitettua odotusaikaa, päätöksestä tai siihen liittyvistä asiakirjoista on lisäksi käytävä ilmi, minkä ajan kuluttua hankintasopimus voidaan tehdä.

Hankintayksikön ei tarvitse tehdä tässä pykälässä tarkoitettua päätöstä 23 §:ssä tai 69 §:n 4 momentin 12 kohdassa tarkoitettua lisätalouksesta ja 13 kohdassa tarkoitettua lisäpalvelusta tai lisäurakasta taikka 95 §:ssä tarkoitettua hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä.

Puitejärjestelyyn perustuvassa hankinnassa hankintayksikön ei tarvitse tehdä tässä pykälässä tarkoitettua päätöstä, jos:

- 1) hankinta tehdään puitejärjestelyssä vahvistettujen ehtojen mukaisesti ilman kilpailuttamista; tai
- 2) puitejärjestelyyn perustuvassa kilpailuttamisessa hankinnan arvo ei ylitä EU-kynnysarvoa.

**75 §****Hankintamenettelyn keskeyttäminen**

Hankintamenettely voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä.

Hankintamenettelyn keskeyttämistä koskevaan ratkaisuun sovelletaan, mitä hankintaa koskevasta päätöksestä 74 §:ssä säädetään.

**76 §****Valitusosoitus ja oikaisuohje**

Hankintayksikön on liitettävä tekemäänsä päätökseen valitusosoitus, jossa selostetaan, miten asia on mahdollista saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, hankintayksikön yhteystieto 90 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta varten sekä oikaisuohje, jossa selostetaan, miten ehdokas tai tarjoaja voi saattaa asian uudelleen käsiteltäväksi hankintaoikaisuna.

Valitusosoituksen ja oikaisuohjeen antamiseen ja korjaamiseen sovelletaan muutoin, mitä hallintolain ([434/2003](#)) [7 luvussa](#) säädetään valitusosoituksesta ja oikaisuvaatimusohjeesta. ([5.7.2019/845](#))

**77 §****Hankintaa koskevan päätöksen tiedoksianto**

Hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Päätös edellä mainittuine asiakirjoineen annetaan tiedoksi käyttäen ehdokkaan ja tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa. Käytettäessä sähköistä yhteystietoa ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon sinä päivänä, jolloin mainitut asiakirjat sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa hankintayksikön on merkittävä viestiinsä erikseen tieto viestin lähettämispäivästä.

Päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje voidaan antaa tiedoksi myös tavallisena kirjeenä siten kuin hallintolaissa säädetään. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Hankintayksikön tekemä päätös on annettava tiedoksi ilman aiheutonta viivytystä, mutta kuitenkin viimeistään 15 päivän kuluttua siitä, kun hankintayksikkö vastaanottaa kirjallisen pyynnön tehdyn päätöksen tiedoksiantamisesta.

**12 luku****Hankintasopimus****78 §****Hankintasopimuksen tekeminen**

Hankintapäätöksen tekemisen jälkeen hankintayksikön on tehtävä hankintasopimus. Hankintasopimus syntyy kirjallisen sopimuksen allekirjoittamisella.

**79 §****Odotusaika**

Edellä 12 §:ssä tarkoitettussa EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi (*odotusaika*).

Odotusaikaa ei sovelleta suoraan hankinnassa.

Muutoksenhaun vaikutuksesta hankintasopimuksen tekemiseen säädetään 92 §:ssä.

#### **80 §**

##### **Poikkeukset odotusajan noudattamisesta**

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos:

- 1) hankintasopimus koskee 27 §:n mukaista puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa;
- 2) hankintasopimus tehdään ainoan hyväksyttävän tarjouksen tehneen tarjoajan kanssa eikä tarjouskilpailussa ole jäljellä muita tarjoajia tai ehdokkaita, joiden asemaan sopimuskumppanin valinta vaikuttaa;
- 3) sopimus koskee 68 §:n 2 momentissa tarkoitettua hankintaa.

#### **81 §**

##### **Suorahankinnasta ilmoittaminen ja hankintasopimuksen tekeminen**

Edellä 12 §:ssä tarkoitettussa EU-kynnysarvon ylittävässä suorahankinnassa hankintayksikkö voi hankintapäätöksen jälkeen toimittaa julkaistavaksi suorahankintaa koskevan ilmoituksen ennen hankintasopimuksen tekemistä. Tällöin hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua ilmoituksen julkaisemisesta Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

### **13 luku**

#### **Hankintaoikaisu**

#### **82 §**

##### **Hankintaoikaisun tekeminen**

Hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (*hankintaoikaisu*), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen.

Päätöksen tai ratkaisun korjaaminen ei edellytä asianosaisen suostumusta. Päätöstä tai ratkaisua ei kuitenkaan voida korjata hankintaoikaisuna, jos hankintasopimus on tehty.

#### **83 §**

##### **Hankintaoikaisun vireilletulo**

Hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintaoikaisun vireilletulosta välittömästi niille, joita asia koskee.

Alihankkijalla ei ole 1 momentissa tarkoitettua asianosaisasemaa hankintaa koskevassa asiassa.

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 60 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä hankintaoikaisun tekemistä tai hankintaoikaisun käsittelyä. Hankintaoikaisu voi koskea myös lainvoimaiseksi tullutta hankintayksikön päätöstä, jos asiaa ei ole saatettu markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

#### **84 §**

##### **Hankintaoikaisun käsittelyn vaikutus markkinaoikeuden käsittelyyn**

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on tämän lain nojalla oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Jos korjattavaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun on haettu markkinaoikeudelta muutosta, asian käsiteltäväksi ottamisesta hankintaoikaisuna on ilmoitettava ja siinä tehty päätös on toimitettava markkinaoikeudelle. Hankintaoikaisua käsitellessään hankintayksikkö voi kieltää päätöksen tai ratkaisun täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi. Täytäntöönpanon kieltämisestä ja keskeyttämisestä on ilmoitettava markkinaoikeudelle, jos asiaan on haettu markkinaoikeudelta muutosta valittamalla.

Jos hankintayksikkö korjaa hankintaa koskevan päätöksensä tai muun ratkaisunsa hankintaoikaisuna siten, että markkinaoikeudelle valituksen tehneellä ei ole enää oikeussuojan tarvetta eikä tarvetta saada perusteltua päätöstä, markkinaoikeus voi poistaa tällaisen asian käsittelystä antamalla pääasiasta ratkaisua.

#### **85 § (5.7.2019/845)**

##### **Hankintaoikaisun soveltaminen muihin hankintoihin**

Hankintaoikaisua sovelletaan myös sellaisen hankintayksikön päätöksen tai muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun korjaamiseen, johon ei 6 §:n 2 momentin, 7, 8 tai 13 §:n nojalla sovelleta tätä lakia. Tällaisen hankintaoikaisun johdosta tehtävään päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta markkinaoikeudelta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) tai kuntalain (410/2015) nojalla.

## **14 luku**

### **Hankinta-asiakirjojen julkisuus**

#### **86 §**

##### **Asiakirjojen julkisuutta koskevien säännösten soveltaminen**

Hankintayksikön asiakirjojen julkisuuteen ja asiakirjoista perittäviin maksuihin sekä asianosaisen tiedonsaantioikeuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), jos hankintayksikkö on mainitun lain 4 §:ssä tarkoitettu viranomainen tai jos sen on muualla laissa olevan säännöksen perusteella noudatettava sanottua lakia.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun hankintayksikön järjestämään tarjouskilpailuun osallistuneen oikeuteen saada tieto tarjouksen käsittelyä varten laadituista ja saaduista asiakirjoista sekä hankintayksikön palveluksessa olevan vaihtolovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään asianosaisen oikeudesta asiakirjaan, asiakirjan julkisuuden määräytymisestä sekä tiedonsaantia koskevan asian käsittelemisestä ja ratkaisemisesta.

An appeal may be lodged against a decision of a contracting entity which has resolved a matter concerning access to information on a document as provided in section 33 of the Act on Public Access to the Activities of Public Authorities. The competent administrative right to hear an appeal against a decision of a contracting authority other than a public authority shall be the administrative court in whose jurisdiction the contracting entity is located.

## **Chapter 15**

### **Appeals and sanctions**

#### **§ 87**

##### **Eligible to appeal**

A matter concerning a procurement may be brought before the Market Court by lodging an appeal with the person concerned. However, the subcontractor does not have the status of a party referred to here.

In addition, the matter may be appealed to the Market Court by the Ministry of Employment and the Economy in a matter concerning the Union supervision procedure.

#### **§ 88**

##### **Subject of the appeal**

An appeal may be brought before the Market Court against a decision of a contracting entity referred to in this Act or any other decision made by the contracting entity in a procurement procedure which affects the position of a candidate or tenderer.

An appeal may not be brought before the Market Court against a decision or other measure of the contracting entity which relates exclusively to the preparation of the procurement procedure. Nor may an appeal be brought before the Market Court against a decision or other measure of a supplier selected as a contractor concerning a subcontract or a decision or decision concerning a subcontractor of a contracting entity taken during the performance of a contract.

Procurement based on the framework arrangement referred to in section 27 above and procurement referred to in section 68 (2) may not be appealed unless the Market Court grants a processing permit in the matter. Authorization shall be granted if:

- 1) the handling of the matter is important for the application of the law in other similar matters; or
- 2) there is a compelling reason related to the procedure of the contracting entity.

### **§ 89**

#### **Time for appeal**

Unless otherwise provided in this section, an appeal must be made in writing within 14 days of the candidate or tenderer being informed of the award decision together with the address for appeal.

If, after the award decision, the contracting entity has awarded the contract pursuant to Article 80 (1) without complying with the standstill period, the appeal must be lodged within 30 days of receipt of the decision by the tenderer together with the appeal.

An appeal to the Market Court must be lodged no later than six months after the award decision has been taken in the event that the candidate or tenderer has been informed of the award decision and the award decision or notice of appeal has been materially incomplete or non-existent.

If the contracting entity has submitted a notice of direct procurement for publication in the Official Journal of the European Union in the case of a procurement exceeding the EU threshold referred to in Article 12, the appeal shall be lodged within 14 days of the publication of the notice.

If the notice referred to in subsection 4 has not been published, a complaint concerning direct procurement shall be made:

- 1) within 30 days of the publication of the ex-post notice of direct procurement in the Official Journal of the European Union; or
- 2) no later than six months after the conclusion of the contract.

### **§ 90**

#### **Notification of the appeal to the contracting entity and list of procurement matters**

The applicant for a change in the procurement matter shall notify the contracting entity in writing of the referral of the matter to the Market Court.

The notice shall be sent to the contracting entity at the latest when the complaint concerning the procurement is submitted to the Market Court. The notice must be delivered to the address provided by the contracting entity.

The Market Court shall maintain and publish the most comprehensive and up-to-date list of procurement cases initiated by the Market Court.

**§ 91****Contracting entity as counterparty and reimbursement of costs**

In the procurement case, the contracting entity is considered to be the counterparty of the complaining party or authority.

Hankinta-asiassa oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen sovelletaan muutoin, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 10 luvussa säädetään, ei kuitenkaan 95 §:n 3 momenttia. (5.7.2019/845)

Jos hankintamenettelystä on vastannut jokin hankintayksikkö muiden hankintayksiköiden puolesta, oikeudenkäyntikulujen korvaamisvelvoite voidaan kohdistaa tällaiseen muiden hankintayksiköiden puolesta toimineeseen hankintayksikköön. (5.7.2019/845)

**92 §****Muutoksenhaun vaikutus hankintasopimuksen tekemiseen**

Hankinnassa, jossa on noudatettava odotusaikaa tai 81 §:ssä tarkoitettua määräaikaa, hankintayksikkö ei saa tehdä hankintasopimusta, jos asia on saatettu markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Jos markkinaoikeus ratkaisee täytäntöönpanoa koskevan asian tai antaa pääasiassa ratkaisun, ennen kuin odotusaika tai 81 §:ssä tarkoitettu määräaika on kulunut umpeen, hankintayksikön on noudatettava odotusaikaa tai 81 §:ssä tarkoitettua määräaikaa markkinaoikeuden päätöksen estämättä loppuun saakka.

**93 §****Markkinaoikeuden väliaikaiset päätökset**

Valituksen tultua vireille markkinaoikeus voi kieltää, keskeyttää tai sallia hankintaa koskevan päätöksen täytäntöönpanon taikka määrätä hankintamenettelyn muutoin keskeytettäväksi väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.

Päätäessään 1 momentissa tarkoitetusta toimenpiteestä markkinaoikeuden tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei toimenpiteestä aiheudu vastapuolelle tai muiden oikeuksille, valtion turvallisuuseduille taikka yleisen edun kannalta suurempaa haittaa kuin toimenpiteen edut olisivat.

Tämän pykälän 1 momentissa määrättyä päätöstä ei kuitenkaan voida tehdä 68 §:n 2 momentissa tarkoitetussa hankinnassa.

*4 momentti on kumottu L:lla 31.1.2013/132.*

**94 §****Hankintayksikön väliaikainen sitoumus**

Valituksen tultua vireille hankintayksikkö voi antaa markkinaoikeudelle kirjallisen sitoumuksen olla panematta hankintaa koskevaa päätöstä täytäntöön niin kauan kuin asia on markkinaoikeudessa vireillä.

Jos hankintayksikkö antaa markkinaoikeudelle 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen, markkinaoikeus ei ilman erityistä syytä anna päätöstä hankintaa koskevan päätöksen täytäntöönpanon väliaikaista kieltämistä koskevasta vaatimuksesta.

**95 §****Hankinnan väliaikainen järjestäminen**

Jos hankinnasta on tehty valitus markkinaoikeuteen, hankintayksikkö voi järjestää hankinnan väliaikaisesti tilaamalla sen hankintamenettelyyn osallistuneelta tai aiemmalta toimittajalta, jollei hankintaa voida sen luonteen vuoksi lykätä markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.

Hankinnan väliaikainen järjestäminen ei saa estää sitä, että valittajan vaatimuksesta markkinaoikeuden päätöksellä voidaan:

- 1) hankintayksikön päätös kumota osaksi tai kokonaan;
- 2) kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa asiakirjassa olevaa virheellistä kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä; tai
- 3) velvoittaa hankintayksikköä korjaamaan virheellisen menettelynsä.

#### **96 §**

##### **Markkinaoikeuden määräämät seuraamukset**

Jos hankinnassa on menetelty tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai Euroopan unionin lainsäädännön vastaisesti, markkinaoikeus voi:

- 1) kumota hankintayksikön päätöksen osaksi tai kokonaan;
- 2) kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa asiakirjassa olevaa virheellistä kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä;
- 3) velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellisen menettelynsä;
- 4) määrätä hankintayksikön maksamaan hyvitysmaksun asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä;
- 5) määrätä hankintayksikölle tehottomuusseuraamuksen;
- 6) määrätä hankintayksikön maksamaan valtiolle seuraamusmaksun;
- 7) lyhentää hankintasopimuksen sopimuskauden päättymään määräämänsä ajan kuluttua.

Edellä 1 momentin 4–7 kohdassa mainittujen seuraamusten määräämisestä säädetään 97–100 §:ssä. Markkinaoikeus voi näitä seuraamuksia määrätessään katsoa hankintasopimuksen syntyneeksi olosuhteiden perusteella, jos hankintayksikkö on nimenomaisesti ryhtynyt hankinnan toteuttamiseen.

Tehottomuusseuraamus, seuraamusmaksu ja sopimuskauden lyhentäminen voidaan määrätä vain 12 §:ssä tarkoitetussa EU-kynnysarvon ylittävässä hankinnassa. Tehottomuusseuraamusta ei kuitenkaan voida määrätä liitteen B mukaisessa palveluhankinnassa.

Tämän lain 68 §:n 2 momentissa tarkoitetussa hankinnassa voidaan määrätä vain hyvitysmaksu.

#### **97 §**

##### **Hyvitysmaksu**

Hyvitysmaksu voidaan määrätä maksettavaksi, jos 96 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettu toimenpide saattaisi aiheuttaa hankintayksikölle, muiden oikeuksille taikka valtion turvallisuusedun tai yleisen edun kannalta suurempaa haittaa kuin toimenpiteen edut olisivat taikka jos valitus on pantu vireille vasta hankintasopimuksen tekemisen jälkeen. Hyvitysmaksua määrättäessä otetaan huomioon hankintayksikön virheen tai laiminlyönnin laatu, valituksen kohteena olevan hankinnan arvo ja hakijalle aiheutuneet kustannukset ja vahinko. Markkinaoikeus voi kuitenkin jättää hyvitysmaksun määräämättä, jos hankintayksikkö on pidättäytynyt hankintapäätöksen täytäntöönpanosta markkinaoikeuskäsittelyn ajaksi.

Hyvitysmaksun määrä ei saa ilman erityistä syytä ylittää kymmentä prosenttia hankintasopimuksen arvosta.

#### **98 §**

##### **Tehottomuusseuraamus**

Markkinaoikeus voi todeta hankintasopimuksen tehottomaksi, jos:

- 1) hankintayksikkö on tehnyt suora-hankinnan ilman tässä laissa mainittua perustetta eikä suora-hankinnassa ole menetelty 81 §:ssä tarkoitetulla tavalla;
- 2) hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen, vaikka hankinnassa on velvollisuus noudattaa odotusaikaa;
- 3) hankintayksikkö on tehnyt 92 §:n vastaisesti hankintasopimuksen, vaikka hankinta-asia on saatettu markkinaoikeuden ratkaistavaksi.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa edellytyksenä on lisäksi, että hankintayksikkö on tehnyt tämän lain vastaisen muun virheen, joka on vaikuttanut muutoksenhakijan mahdollisuuksiin saada hankintasopimus.

Jos hankintayksikkö on tehnyt puitejärjestykseen perustuvassa kilpailuttamisessa hankintasopimuksen 80 §:n nojalla käyttämättä odotusaikaa ja jos kilpailuttamisessa on menetelty 27 §:n 2 tai 3 momentin vastaisesti siten, että virhe on vaikuttanut muutoksenhakijan mahdollisuuksiin saada hankintasopimus, markkinaoikeus voi todeta hankintasopimuksen tehottomaksi.

Markkinaoikeus määrää, mitä sopimuksen velvoitteita tehottomuusseuraamus koskee. Tehottomuusseuraamus voi koskea vain vielä täyttämättä olevia sopimusvelvoitteita.

#### **99 §**

##### **Tehottomuusseuraamuksen määräämättä jättäminen**

Edellä 98 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa markkinaoikeus voi jättää määräämättä tehottomuusseuraamuksen yleiseen etuun taikka valtion turvallisuusetuihin liittyvistä pakottavista syistä. Sopimukseen suoraan liittyviä taloudellisia etuja voidaan pitää pakottavina syinä vain, jos sopimuksen tehottomuudella olisi poikkeuksellisesti kohtuuttomia seurauksia.

Markkinaoikeus ei voi määrätä tehottomuusseuraamusta, jos sen seuraukset vaarantaisivat vakavasti valtion turvallisuusetujen kannalta olennaisen puolustus- tai turvallisuushankkeen toteuttamisen.

#### **100 §**

##### **Seuraamusmaksu ja sopimuskauden lyhentäminen**

Markkinaoikeus voi määrätä hankintayksikön maksamaan valtiolle seuraamusmaksun, jos:

- 1) markkinaoikeus on määrännyt hankintasopimuksen tehottomuusseuraamuksen;
- 2) hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen, vaikka hankinnassa on velvollisuus noudattaa odotusaikaa;
- 3) hankintayksikkö on tehnyt 92 §:n vastaisesti hankintasopimuksen, vaikka hankinta-asia on saatettu markkinaoikeuden ratkaistavaksi; tai
- 4) markkinaoikeus ei ole yleiseen etuun tai valtion turvallisuusetuihin liittyvistä pakottavista syistä 99 §:n mukaisesti määrännyt hankintasopimuksen tehottomuusseuraamusta.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa markkinaoikeus voi seuraamusmaksun määräämisen lisäksi tai sen sijasta lyhentää hankintasopimuksen sopimuskauden päättymään määräämänsä ajan kuluttua.

Markkinaoikeus voi määrätä hankintayksikön maksamaan valtiolle seuraamusmaksun tai lyhentää hankintasopimuksen sopimuskauden päättymään määräämänsä ajan kuluttua, kun on kyse tämän lain liitteen B mukaisesta palveluhankinnasta, jonka arvo ylittää 12 §:ssä tarkoitetun EU-kynnysarvon, jos hankintayksikkö on tehnyt:

- 1) suorahankinnan ilman tässä laissa mainittua perustetta eikä suorahankinnassa ole menetelty 81 §:ssä tarkoitettulla tavalla;
- 2) hankintasopimuksen, vaikka hankinnassa on velvollisuus noudattaa odotusaikaa;
- 3) 92 §:n vastaisesti hankintasopimuksen, vaikka hankinta-asia on saatettu markkinaoikeuden ratkaistavaksi; tai
- 4) puitejärjestelyyn perustuvassa kilpailuttamisessa hankintasopimuksen 80 §:n nojalla noudattamatta odotusaikaa ja jos kilpailuttamisessa on menetelty 27 §:n 2 tai 3 momentin vastaisesti siten, että virhe on vaikuttanut muutoksenhakijan mahdollisuuksiin saada hankintasopimus.

Edellä 3 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa sopimuskauden lyhentämisen edellytyksenä on lisäksi, että hankintayksikkö on tehnyt tämän lain vastaisen muun virheen, joka on vaikuttanut muutoksenhakijan mahdollisuuksiin saada hankintasopimus.

Seuraamusta määrätessään markkinaoikeuden on otettava huomioon hankintayksikön virheen tai laiminlyönnin laatu ja valituksen kohteena olevan hankinnan arvo. Seuraamusmaksun määrä ei saa ylittää kymmentä prosenttia hankintasopimuksen arvosta.

### **101 §**

#### **Seuraamusten kohdistaminen ja yhteisvaikutus**

Jos hankintamenettelystä on vastannut jokin hankintayksikkö muiden hankintayksiköiden puolesta, markkinaoikeus voi kohdistaa määräämänsä seuraamuksen tällaiseen muiden hankintayksiköiden puolesta toimineeseen hankintayksikköön.

Määrätessään tässä laissa tarkoitetuista seuraamuksista markkinaoikeuden on otettava huomioon, että seuraamusten yhteisvaikutus ei saa muodostua hankintayksikön tai sen sopimuspuolen kannalta kohtuuttomaksi.

### **102 §**

#### **Uhkasakko**

Markkinaoikeus voi asettaa tässä laissa tarkoitetun kiellon tai velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon määräämisestä ja tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa ([1113/1990](#)).

Jos hankintapäätöksestä tai muusta toimenpiteestä on vastannut jokin hankintayksikkö muiden hankintayksiköiden puolesta, markkinaoikeus voi kohdistaa uhkasakon tällaiseen muiden hankintayksiköiden puolesta toimineeseen hankintayksikköön.

### **103 §**

#### **Markkinaoikeuden päätöksen tiedoksianto**

Markkinaoikeuden päätös annetaan tiedoksi todisteellisesti. Tiedoksiannosta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 9 luvussa. ([5.7.2019/845](#)).

With the consent of the appellant and the contracting entity, the decision of the Market Court with the addressees of the appeal may be served using the electronic contact information provided by these parties to the Market Court.

Where electronic contact information is used, the appellant and the contracting entity shall be deemed to have been informed of the decision, together with the addressee of the appeal, on the date on which the relevant message is received by the recipient so that the message can be processed. Otherwise, the provisions of section 77 (1) shall apply to electronic service.

### **§ 104 ([5.7.2019 / 845](#))**

#### **The appeal ban**

A matter within the jurisdiction of the Market Court may not be appealed under the Municipal Act or the Act on Administrative Proceedings.

A decision or decision made in an procurement which is excluded from the scope of this Act pursuant to section 6 (2), section 7, 8 or 13 shall not be subject to appeal under the Administrative Procedure Act or the Municipal Act. The subcontractor may also not appeal against a subcontracting decision or measure taken by the contracting entity pursuant to the Administrative Procedure Act or the Municipal Act.

### **§ 105**

#### **Appeal against the decision of the Market Court**

The decision of the Market Court may be appealed to the Supreme Administrative Court as provided in the Administrative Procedure Act. (5.7.2019 / 845).

The decision referred to in section 93 (1) of the Market Court may not be appealed to the Supreme Administrative Court. A decision of the Market Court does not preclude a referral of the matter back to the Market Court if the grounds of the previous decision change.

If the Market Court has decided not to grant the processing permit referred to in section 88 (3), an appeal against this decision may be lodged only if the Supreme Administrative Court grants the leave to appeal.

#### **Section 106 (31.1.2013 / 132)**

##### **Supplementary provisions**

An appeal shall otherwise be governed by the Administrative Procedure Act, unless otherwise provided in this Act. (5.7.2019 / 845).

Proceedings in the Market Court are otherwise provided for in the Act on Proceedings in the Market Court (100/2013).

### **§ 107**

#### **Implementation of decisions**

The decision of the Market Court shall be complied with notwithstanding the appeal, unless the Supreme Administrative Court orders otherwise. However, a decision of the Market Court to impose a sanction referred to in section 96 (1) (4) to (7) can only be enforced on the basis of a final decision.

The Judicial Register Center is responsible for the implementation of the decision on the penalty payment. The decision of the Market Court and the Supreme Administrative Court to impose a penalty fee must be notified to the Legal Register Center.

### **§ 108**

#### **damages**

Any damage caused to a candidate, tenderer or supplier by a procedure contrary to this Act or the provisions adopted pursuant to it or to European Union law shall be liable for the damage caused.

However, where the claim for damages relates to the costs of the tender procedure, it is sufficient for the candidate or tenderer to prove the maladministration referred to in subsection 1 and that he would have had a real chance of winning the tender in an error-free procedure.

The court competent in the matters referred to in subsections 1 and 2 above is the district court in accordance with Chapter 10 of the Code of Judicial Procedure.

## **Chapter 16**

### **Miscellaneous provisions**

#### **§ 109**

**Provision of information**

Notwithstanding the provisions of the Public Access to Information Act or other law on secrecy, the contracting entity shall provide the Finnish authorities and the European Union institutions with statistical information and other information on the various stages of procurement and acquisitions. The Ministry of Employment and the Economy has the right to continue to provide the information received on the basis of this Act to the authorities of the European Union, notwithstanding secrecy provisions.

The contracting entity shall draw up a written statement of each contract and framework agreement, which shall include key information on the procurement, the procurement procedure and the candidates and tenderers involved, as well as the procurement decisions taken. The report and its main content shall be provided to the European Commission upon request. A separate statement is not required if the corresponding information appears in the procurement decision or other documents.

The contracting entity shall take the necessary steps to document the progress of the electronic procurement procedure.

The Government Decree lays down more detailed provisions on the statistical obligations referred to in subsection 1 and on the obligation of the contracting entity to prepare reports and other information on procurement procedures and procurement decisions for transmission to the institutions of the European Union.

**§ 110****Entry into force and transitional provisions**

This Act shall enter into force on 1 January 2012.

If the procurement procedure has been initiated before the entry into force of this Act, the provisions in force when this Act entered into force shall apply to the procurement. The procurement procedure is considered to have started at the time of publication of the contract notice. A contract which does not require the publication of a contract notice shall be deemed to have commenced at the time when the invitation to tender or the invitation to negotiate is sent or when negotiations with suppliers begin.

Prior to the entry into force of the law, the measures required for the implementation of the law may be taken.

HE 76/2011, PuVM 3/2011, EV 106/2011, Directive 2009/81 / EC of the European Parliament and of the Council (32009L0081); OJ No L 216, 20. 8. 2009, pp. 76-136

Attachments AC as a PDF file .

**Entry into force and application of amending acts:**

**31.01.2013 / 132:**

This Act shall enter into force on 1 September 2013.

Prior to the entry into force of the law, the measures required for the implementation of the law may be taken.

HE 124/2012 , LaVM 15/2012, EV 158/2012

**4.8.2016 / 245:**

This Act shall enter into force on 15 April 2016.

HE 132/2015 , MmVM 2/2016, EV 25/2016

**29.12.2016 / 1409:**

This Act shall enter into force on 1 January 2017.

HE 108/2016 , TaVM 31/2016, EV 239/2016

**05.07.2019 / 845:**

This Act shall enter into force on 1 January 2020.

HE 29/2018 , LaVM 18/2018, EV 295/2018

**08.09.2019 / 911:**

This Act shall enter into force on 1 January 2020.

HE 284/2018 , HaVM 38/2018, EV 320/2018

[Finlex](#) › [Legislation](#) › [Up-to-date legislation](#) › [Year 2011](#) › 29.12.2011 / 1531

Finlex ® is a public and free Internet service for legal material owned by the Ministry of Justice.

Finlex content is produced and maintained by Edita Publishing Oy. Neither the Ministry of Justice nor Edita shall be liable for any errors that may occur in the content of the databases, direct or indirect damages caused to the user by their use, or interruptions in the use of the Internet data network or other disturbances.